

1993. évi XCIII. törvény

a munkavédelemről¹ a végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelettel egységes szerkezetben

[A **vastag betűs** szedés az 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) szövege, a normál betűs szedés az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet (Vhr.) szövege.]

E törvény célja, hogy az Alkotmányban foglalt elvek alapján szabályozza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit a szervezeten munkát végzők egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében, megelőzve ezzel a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő megbetegedéseket. Ennek érdekében az Országgyűlés — az állam, a munkáltatók és a munkavállalók feladatait, jogait és kötelességeit meghatározva — a következő törvényt alkotja:

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvényben (a továbbiakban: Mvt.) kapott felhatalmazás alapján — az érintett munkáltatói és munkavállalói érdekképviselői szervezetekkel, illetőleg a 13. § (1) bekezdésének tekintetében a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Mvt. 1. § (1)² E törvény alkalmazásában munkavédelem: a szervezett munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelmények, továbbá e törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, valamint mindezek végrehajtása. A munkaegészségügy a munkahigiéne és a foglalkozás-egészségügy szakterületeit foglalja magában.

(2) A Magyar Köztársaság területén munkát végzőknek joguk van a biztonságos és egészséges munkafeltételekhez.

Alapelvek

Mvt.2. § (1) Az állam — a munkavállalók és a munkáltatók érdekképviselői szerveivel egyeztetve — meghatározza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető követelményeit, irányítási és ellenőrzési intézményeit, valamint kialakítja az egészség, a munkavégző képesség megóvására, a munkabiztonságra és a munkakörnyezetre vonatkozó országos programját, amelynek megvalósulását időszakonként felülvizsgálja.

(2)³ A munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért. A munkavállalók munkavédelmi kötelezettségei nem érintik a munkáltató felelősségét. A munkáltatói feladatok teljesítésével összefüggésben keletkező költségeket és egyéb terheket nem szabad a munkavállalóra hárítani.

(3) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját — a jogszabályok és a szabványok keretein belül — a munkáltató határozza meg.

(4) A munkáltató felelős azért, hogy minden munkavállaló az általa értett nyelven ismerhesse meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés reá vonatkozó szabályait.

¹ A törvényt az Országgyűlés az 1993. október 5-i ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 1993. november 3.

² Az Mvt. 1. § (1) bekezdése a 2004: XI. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

³ Az Mvt. 2. § (2) bekezdése a 2004: XI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

Mvt.3. § Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartását az állam az erre a célra létrehozott felügyeleti szerveivel segíti és ellenőrzi.

Mvt. 4. § Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodónak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is. A munkaeszközöket úgy kell kialakítani, hogy lehetőleg zárják ki a nem szervezett munkavégzés keretében történő rendeltetésszerű használat esetén is a balesetet, az egészségkárosodást.

Mvt.5. § E törvény biztosítja a munkavédelemmel kapcsolatos érdekegyeztetést, valamint a munkavállalók munkavédelmi érdekvédelmét, meghatározva a munkavédelmi képviselők jogait és kötelezettségeit, nem érintve a munkavállalói érdekképviseletnek más jogszabályban — így különösen a Munka Törvénykönyvében, a köztisztviselők jogállásáról, illetve a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényekben — szabályozott, munkavédelemmel kapcsolatos jogait.

Mvt.6. § A munkáltatóknak és a munkavállalóknak, valamint az állami szerveknek e törvényben és a munkavédelemre vonatkozó más szabályokban meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során együtt kell működniük.

Mvt.7. § A munkavédelemmel kapcsolatos minden eljárás során az adatok (személyes, különleges és közérdekű adatok, állami, szolgálati, üzemi és üzleti titkok) védelmét a vonatkozó jogszabályok szerint kell biztosítani. Az adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.

Mvt.8. §⁴ Jogszabály egyes feladatokat munkabiztonsági szaktevékenységnek, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősíthet. A munkáltató a munkabiztonsági szaktevékenységnek minősített feladatokat csak külön jogszabályban meghatározott munkavédelmi – a bányászat területén bányászati –, a munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatokat pedig munkaegészségügyi [foglalkozás-orvostan (üzemorvostan), közegészségtan-járványtan, megelőző orvostan és népegészségtan] szakképesítéssel rendelkező személlyel végeztetheti.

A törvény hatálya

Mvt.9. § (1) A törvény hatálya — a (2)—(3) bekezdésekben megállapított kivételekkel — kiterjed minden szervezett munkavégzésre, függetlenül attól, hogy az milyen szervezeti vagy tulajdoni formában történik.

(2)⁵ A törvény meghatározott rendelkezéseit (26/A., 28., 32., 40., 44. és 45. §-ok) alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodóra is (járókelő, látogató, szolgáltatást igénybe vevő stb.).

(3)⁶ Rendkívüli munkavégzési körülmények esetére (pl. mentési, katasztrófaelhárítási tevékenységek), illetve a fegyveres erőknél (a honvédelmi miniszter vezetése és irányítása, illetőleg felügyelete alá tartozó szervezetek, valamint a határőrség) és rendvédelmi szerveknél munkavégzésre irányuló jogviszonyban, büntetés-végrehajtási jogviszonyban kifejtett munkatevékenységre az illetékes miniszter által kiadott külön jogszabály e törvény figyelembevételével kivételesen indokolt esetben eltérő követelményeket, eljárási szabályokat állapíthat meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozóan.⁷

Mvt.10. § A 9. §-ban foglaltak a magyarországi — ideértve a vámszabadterületen történő — munkavégzésre vonatkoznak, kivéve, ha törvény, nemzetközi szerződés, ez utóbbi hiányában a nemzetközi magánjog szabálya másként rendel.

⁴ Az Mvt. 8. §-a a 2004: XI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

⁵ A 9. § (2) bekezdése az 1997: CII. törvény 18. §-ának (1) bekezdése szerint kiegészített szöveg.

⁶ A 9. § (3) bekezdése az 1997: CII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

⁷ Lásd a 2/1999. (II. 11.) IM, a 21/2000. (VIII. 18.) HM, a 18/2003. (V. 7.) HM, a 8/2003. (VIII. 14.) MeHVM, a 11/2003. (IX. 12.) FMM rendeletet.

[Mvt.10. §⁸]

A munkavédelemre vonatkozó szabályok

Mvt.11. §⁹ A munkavédelem alapvető szabályait e törvény, a részletes szabályait e törvény felhatalmazása alapján a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi, az egészségügyi, szociális és családtügyi miniszter kiadott és más külön jogszabályok, az egyes veszélyes tevékenységekre vonatkozóan az illetékes miniszter rendeletével hatályba léptetett szabályzatok (a továbbiakban: Szabályzat) tartalmazzák.¹⁰ Munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül a nemzeti szabványosításról szóló jogszabály figyelembevételével a munkavédelmi tartalmú nemzeti szabvány annyiban, hogy a magyar nyelvű nemzeti szabványtól különböző megoldás alkalmazása esetén a munkáltató köteles – vitás esetben – annak bizonyítására, hogy az általa alkalmazott megoldás munkavédelmi szempontból legalább egyenértékű a vonatkozó szabványban foglalt követelménnyel, megoldással.

Mvt.12. § Munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül a munkáltatónak a 2. § (3) bekezdése szerinti rendelkezése is.

II. Fejezet

*AZ ÁLLAM MUNKAVÉDELMI FELADATAI
ÉS A VÉGREHAJTÁSÉRT FELELŐS SZERVEK*

Az állam feladatai

Mvt.13. § Az állam feladata a munkavédelem irányításával, az ágazati és hatósági tevékenység ellátásával — szervei útján — a munkavédelem megszervezése.

Mvt.14. § (1) A munkavédelem irányításának keretében állami feladat

- a) a munkavédelem országos programjának kialakítása;
- b) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető követelményeinek, továbbá az ehhez kapcsolódó jogoknak és kötelezettségeknek a meghatározása;
- c) a munkavédelmi előírások végrehajtásának elősegítése, különösen az e törvény céljait is szolgáló gazdasági szabályozással, az érdekeltég megteremtésével, a nemzetgazdasági jelentőségű munkavédelmi kutatások anyagi feltételeinek megteremtésével, tájékoztatással és felvilágosítással;
- d) a nevelés és az oktatás területén a biztonságos életvitelre, a szakmai oktatás területén az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzés szabályaira vonatkozó ismeretanyag meghatározása;
- e) a nemzetgazdaság munkavédelmi helyzetének évenkénti áttekintése, a megállapítások nyilvánosságra hozatala, a munkavédelmi információs rendszer kialakítása és működtetése.

(2) Az állam részt vesz a munkavédelemben érintett nemzetközi szervezetek munkájában, együttműködik más államokkal a munkavédelmi feladatok összehangolása végett.

(3) Az állam az (1) és (2) bekezdésben foglalt feladatait a munkavállalók és munkáltatók érdekképviselői szervei vel együttműködve valósítja meg.

Mvt.15. § A munkavédelem ágazati tevékenységének keretében állami feladat

⁸ Az Mvt. 2001: XVI. törvény 34. § (3) bekezdésével megállapított 10. §-át – amely helyesen az 1996: LXXV. törvény 10. §-a lett volna – a 2001: LXXVIII. törvény 26. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁹ Az Mvt. 11. §-a a 2004: XI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰ Lásd a 7/1999. (XI. 3.) SZCSM, a 12/2000. (VI. 15.) NKÖM, a 16/2001. (III. 3.) FVM, a 83/2003. (VII. 16.) FVM, a 72/2003. (X. 29.) GKM rendeletet.

- a) Szabályzat kiadása¹¹;
- b) a munkavédelem országos programjával összhangban az ágazati jellegű munkavédelmi kutatás, fejlesztés, továbbá a tájékoztatás, közreműködés a továbbképzés szervezésében.

Mvt.16. § Az állam hatósági tevékenység keretében, államigazgatási eljárási rendben — a VII. Fejezetben meghatározottak szerint —

- a) elősegíti és ellenőrzi a munkavédelemre vonatkozó szabályok végrehajtását;
- b) ellátja az e törvény, a munkaügyi és a népjóléti miniszter rendelete és külön jogszabály szerinti engedélyezést és nyilvántartást.

Az állami feladatok végrehajtásáért felelős szervek

Mvt.17. § (1) Az Országgyűlés, a Kormány, illetve a munkaügyi, a népjóléti, az ipari és kereskedelmi miniszter és az irányításuk, felügyeletük alatt működő központi államigazgatási szervek (Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség, Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, Magyar Bányászati Hivatal) saját jogkörükben látják el a munkavédelem nemzetgazdasági szintű irányításával kapcsolatos feladatokat.

(2)¹² Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF) a 14. §-ban meghatározott állami irányítási feladatok végrehajtásának – a munkabiztonság területén történő – kezdeményezésére, előkészítésére és elősegítésére, valamint az általános munkabiztonsági hatósági feladatok ellátására létrehozott önálló központi hivatal, amelynek élén elnök áll.

(3)¹³ A területi felügyelőségek székhelyét és illetékességi területét az OMMF elnöke javaslatára a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter állapítja meg.

(4)¹⁴ A munkabaleseti információs rendszer működtetése az OMMF, valamint a külön jogszabályokban meghatározottak alapján más szervek feladata.

(5)¹⁵ A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter nevezi ki és menti fel az OMMF elnökét, elnökhelyettesét, és – az OMMF elnöke véleményének kikérésével – az OMMF területi szerveinek igazgatóit, valamint jóváhagyja az OMMF szervezeti és működési szabályzatát. Az OMMF területi szervei az igazgató által irányított munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségek, amelyek keretében munkabiztonsági és munkaügyi felügyelők működnek.

(6)¹⁶ Külön jogszabály szerint más felügyeletek [Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ), illetve a bányafelügyelet] is ellátnak munkavédelmi hatósági feladatokat.

(7)¹⁷ A munkavédelem irányításában, hatósági tevékenységében jogkörrel rendelkező állami szervek és felügyeletek feladataik ellátása során együttműködnek egymással, valamint a közigazgatási szervekkel, a munkáltatók és munkavállalók érdekképviseleti szerveivel.

(8)¹⁸ A munkavédelem ágazati feladatait a tevékenység szerint illetékes miniszter látja el.

III. Fejezet

¹¹ Lásd a 11/2003. (IX. 12.) FMM rendeletet.

¹² Az Mvt. 17. §-ának (2) bekezdése az 1999: CXXII. törvény 33. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³ Az Mvt. 17. §-ának új (3) bekezdését a 2004: XI. törvény 5. § (1) bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti (3)–(7) bekezdés számozását (4)–(8) bekezdésre változtatva.

¹⁴ Az Mvt. 17. §-ának (3) bekezdése az 1996: CVII. törvény 40. § (1) bekezdésével megállapított szöveg, számozását (4) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 5. § (1) bekezdése.

¹⁵ Az Mvt. 17. §-a eredeti (4) bekezdésének számozását (5) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 5. § (1) bekezdése, szövegét (2) bekezdése állapította meg.

¹⁶ Az Mvt. 17. §-a eredeti (5) bekezdésének számozását (6) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 5. § (1) bekezdése.

¹⁷ Az Mvt. 17. §-a eredeti (6) bekezdésének számozását (7) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 5. § (1) bekezdése.

¹⁸ Az Mvt. 17. §-a eredeti (7) bekezdésének számozását (8) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 5. § (1) bekezdése.

*AZ EGÉSZSÉGET NEM VESZÉLYEZTETŐ
ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAVÉGZÉS KÖVETELMÉNYEI*

Általános követelmények

Mvt.18. § (1) Munkahely, létesítmény, technológia tervezése, kivitelezése, használatba vétele és üzemeltetése, továbbá munkaeszköz, anyag, energia, egyéni védőeszköz előállítása, gyártása, tárolása, mozgatása, szállítása, felhasználása, forgalmazása, importálása, üzemeltetése a munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghatározott, ezek hiányában a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelmények megtartásával történhet.

(2) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítése helyett a munkáltató pénzbeli vagy egyéb megváltást a munkavállalónak nem adhat.

(3)¹⁹ Munkaeszközt üzembe helyezni, valamint használatba venni csak abban az esetben szabad, ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit kielégíti, és rendelkezik az adott munkaeszközre mint termékre, külön jogszabályban meghatározott megfelelőségi nyilatkozattal, illetve megfelelőségi tanúsítvánnyal.

(4)²⁰ Egyéni védőeszközt forgalomba hozni, használatba venni akkor szabad, ha az rendelkezik megfelelőségi nyilatkozattal, illetve típusbizonyítvánnyal. Az egyéni védőeszközök megfelelőségének tanúsítását a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendeletében foglaltak szerint kell elvégezni.

(5)²¹ A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter az egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben meghatározza az egyéni védőeszköz megfelelőségi nyilatkozata, típusbizonyítványa kiadásának, valamint az egyéni védőeszközök minőségét biztosító rendszer, továbbá a gyártás minőségbiztosítási rendszere ellenőrzésének részletes szabályait.²²

(6)²³ Amennyiben külön jogszabály egyes munkaeszközök üzembe helyezését hatósági engedélyhez köti, ez a hatósági engedély egyenértékű a (3) bekezdés szerinti megfelelőségi tanúsítvánnyal.

A létesítés követelményei

Mvt.19. § (1) A létesítés során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a létesítésben közreműködők feladata, amelynek teljesítésében együtt kell működniük.

(2) A létesítésben közreműködő (tervező, kivitelező) köteles írásban nyilatkozni, hogy a 18. § (1) bekezdésében foglaltakat megtartotta.

(3) A munkahelyek, munkaeszközök kialakítása, telepítése, továbbá a munka megszervezése során az ergonómiai szempontokat is figyelembe kell venni.

(4) Olyan munkahelyek létesítésénél, ahol mozgáskorlátozott vagy egyéb testi fogyatékos munkavállalókat foglalkoztatnak, a fizikai környezetnek illeszkednie kell az emberi test megváltozott tulajdonságaihoz.

Mvt.20. §²⁴

¹⁹ Az Mvt. 18. §-ának (3) bekezdése a 2002: LIII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg.

²⁰ Az Mvt. 18. § (4) bekezdése a 2002: LIII. törvény 54. § (1) bekezdésével megállapított szöveg, a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépése napján lép hatályba.

²¹ Az Mvt. 18. § (5) bekezdése a 2002: LIII. törvény 54. § (1) bekezdésével megállapított szöveg, a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépése napján lép hatályba.

²² Lásd a 2/1995. (I. 6.) MüM, a 2/2002. (II. 7.) SZCSM rendeletet.

²³ Az Mvt. 18. §-ának (6) bekezdése a 2002: LIII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg.

²⁴ Az Mvt. 20. §-át a 2002: LIII. törvény 54. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépése napjával.

Munkavédelmi üzembe helyezés²⁵

Mvt.21. §²⁶ (1) Az üzemeltető munkáltató a veszélyes létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia üzemeltetését írásban elrendeli (a továbbiakban: munka-védelmi üzembe helyezés).

(2) A 21. § alkalmazásában veszélyes munkaeszköznek minősül a 87. § 11. pontja alapján, illetve a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott, valamint a hatósági felügyelet alá tartozó munkaeszköz.

(3)²⁷ A munkavédelmi üzembe helyezés feltétele a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat. E vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a létesítmény, a munkahely, a munkaeszköz, a technológia megfelel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi, szervezési, munkakörnyezeti feltételeknek, illetőleg teljesíti a 18. § (1) bekezdése szerinti követelményeket. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

(4) Az előzetes vizsgálat során különösen vizsgálni kell, hogy rendelkezésre állnak-e a létesítést végzők (tervező, kivitelező) nyilatkozatai, a munkavédelmi követelmények kielégítését bizonyító mérési eredmények, a munkaeszközre vonatkozó megfelelőségi nyilatkozatok, tanúsítványok, a szükséges hatósági engedélyek, az üzemeltetéshez szükséges utasítások.

(5) A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott egyes veszélyes munkaeszközök üzembe helyezésének feltétele, továbbá az adott munkaeszköz vizsgálatán alapuló megfelelőségi tanúsítvány.

(6) A megfelelőségi nyilatkozatra vonatkozó feltételt kivéve a (3)–(4) bekezdésekben előírt rendelkezéseket kell alkalmazni a veszélyes munkaeszköz és technológia újraindítása, áttelepítése esetén is.

(7) Veszélyes munkaeszközt, technológiát, annak munkavédelmi üzembe helyezéséig az üzemeltető munkáltató próba- vagy kísérleti jelleggel – kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában – legfeljebb 180 nap időtartamra üzemeltetheti.

Vhr. 1. §²⁸ Az Mvt. 21. §-ának (2) bekezdése alá tartozó veszélyes munkaeszközök jegyzékét az 1/a. számú melléklet tartalmazza.

Vhr. 2. §²⁹ Az Mvt. 21. §-ának (5) bekezdése alá tartozó egyes veszélyes munkaeszközök jegyzékét az 1/b. számú melléklet tartalmazza.

Mvt.22. §³⁰

A munkavégzés tárgyi feltételei

Mvt.23. § (1)³¹ A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát és a 21. § (2) bekezdésében meghatározott veszélyes munkaeszközt, továbbá azt a munkaeszközt, amelynek felülvizsgálatát jogszabály, szabvány, vagy a rendeltetészerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó dokumentáció előírja. Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot – kivéve a veszélyes technológia esetét – szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy (munkabiztonsági szaktevékenység) vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetve erre akkreditált intézmény végezheti. A veszélyes technológia vizsgálatát szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy végezheti.

²⁵ Az Mvt. 21. §-a előtti alcímet a 2002: LIII. törvény 37. §-a iktatta a szövegbe.

²⁶ Az Mvt. 21. §-a a 2002: LIII. törvény 37. §-ával megállapított szöveg.

²⁷ Az Mvt. 21. §-ának (3) bekezdése a 2004: XI. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

²⁸ A Vhr. 1. §-a a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelet 1. §-ával megállapított szöveg.

²⁹ A Vhr. 2. §-a a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelet 2. §-ával megállapított szöveg.

³⁰ Az Mvt. 22. §-át a 2004: XI. törvény 34. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³¹ Az Mvt. 23. §-ának (1) bekezdése a 2002: LIII. törvény 38. §-ával megállapított és a 2004: XI. törvény 7. § (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

(2)³² A munkahelyet, az egyéni védőeszközt, a munkaeszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak soron kívül ellenőriznie kell, ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be. Az ellenőrzés elvégzéséig annak üzemeltetését, illetve használatát meg kell tiltani. Az ellenőrzés elvégzése – a veszélyeztetés jellegétől függően – munkabiztonsági, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

(3)³³ A szociális és családügyi miniszter az egészségügyi miniszterrel egyetértésben meghatározza a munkaeszközökre, továbbá az egészségügyi miniszterrel együttesen a munkahelyekre vonatkozó munkavédelmi követelmények minimális szintjét, ideértve az ideiglenes vagy változó helyszínű építkezésekre vonatkozó munkavédelmi szabályokat is.³⁴

Vhr. 3. §³⁵ (1) Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot az üzemeltetőnek ötvenként kell elvégeznie, ha jogszabály, szabvány vagy az üzemeltetési dokumentáció ennél gyakoribb felülvizsgálati időszakot nem ír elő.

(2) A felülvizsgálat eredményét a felülvizsgálatot végző személynek vagy szervezetnek vizsgálati jegyzőkönyvbe kell foglalnia és – ha a felülvizsgálatot nem az üzemeltető munkáltató végezte – annak egy példányát az üzemeltető munkáltató rendelkezésére kell bocsátania. Az üzemeltető munkáltató a felülvizsgálatot követő vizsgálatig köteles a vizsgálati jegyzőkönyvet megőrizni.

(3) Az Mvt. 23. §-ának (1) bekezdése szerinti munkaeszközt (gépet) a telephelyen kívül csak akkor szabad üzemeltetni, ha az azon elhelyezett jelzésről nyilvánvalóan megállapítható, hogy a felülvizsgálatot az (1) bekezdésben meghatározott időszaknak megfelelően elvégezték.

Mvt.24. § Minden munkavállaló részére biztosítani kell

- a) megfelelő mennyiségű, az egészségügyi előírásoknak megfelelő minőségű ivóvizet;
- b) a munkahely és a munka jellegének megfelelően az öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget.

Mvt.25. § A munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak és a környezetet ne károsítsák.

Mvt.26. § A munkahelyen a dolgozók létszámának és a veszély jellegének megfelelő jelző- és riasztóberendezést kell biztosítani.

Mvt.26/A. §³⁶ Az olyan munkahelyen, ahol a veszély jellege indokolja, a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme érdekében biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket kell alkalmazni. Ennek részletes szabályait a munkaügyi miniszter állapítja meg.

Mvt.27. § A munkahelyen gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges mozgásterről.

Mvt.28. §(1) Az olyan munkahelyen, ahol be- vagy leesési veszély van, vagy a munkavállalót és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat leeső tárgyak veszélyeztetik, elkerítéssel, lefedéssel, vagy más alkalmas módon kell a védelemről gondoskodni.

(2) A munkahelyen alkalmazott munkaállás (állvány, pódium, kezelőjárda) kialakítása, elhelyezése, rögzítése feleljen meg a munkavégzés jellegének, a várható igénybevételnek, tegye lehetővé a biztonságos munkavégzést, a szükséges anyagok és eszközök tárolását, a biztonságos közlekedést, fel- és lejutást.

³² Az Mvt. 23. §-ának (2) bekezdése a 2004: XI. törvény 7. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³³ Az Mvt. 23. § (3) bekezdését az 1997: CII. törvény 3. § (2) bekezdése iktatta be, szövege a 2001: LXXVIII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg, e módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

³⁴ Lásd a 3/2002. (II. 8.) SZCSM-EüM, a 4/2002. (II. 20.) SZCSM–EüM, a 3/2003. (III. 11.) FMM–ESZCSM együttes, a 14/2004. (IV. 19.) FMM rendeletet.

³⁵ A Vhr. 3. §-a a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelet 3. §-ával megállapított szöveg.

³⁶ A 26/A. §-t az 1997: CII. törvény 4. §-a iktatta a szövegbe.

Mvt.29. § A tárolóhelyeket a tárolt anyagok fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak, egymásra hatásának, továbbá a környezetből eredő hatásoknak, illetőleg az anyag emberi egészségre, környezetre gyakorolt hatásának, a rakodás, szállítás és tárolás módjának figyelembevételével kell kialakítani.

Mvt.30. § Az energia-, cső- és közműhálózatnak biztonságosan üzemeltethetőnek, kezelhetőnek, karbantarthatónak és azonosíthatónak kell lennie, a villamos szerelvényeknek meg kell felelniük a biztonsági (érintésvédelmi, robbanásbiztonsági stb.) követelményeknek.

Mvt.31. § A munkahely természetes és mesterséges megvilágítása elégítse ki a munkavégzés jellegének megfelelő világitásra vonatkozó követelményeket.

Mvt.32. § A munkahelyen a zajhatások és a rezgések, a por és vegyi anyagok, valamint a sugárzások, az alacsonyabb vagy magasabb légköri nyomás nem károsíthatják a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat, és nem veszélyeztethetik a munkavégzés biztonságát.

Mvt.33. § (1) A munkahelyiségben a munkavállalók létszámát, a tevékenység jellegét és a veszélyforrásokat figyelembe véve elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt és klímát kell biztosítani.

(2) Ha az (1) bekezdésben előírt levegő vagy klíma biztosítása műszakilag megoldhatatlan, a munkavállalók egészségének megóvása érdekében szervezési intézkedéseket kell tenni, egyéni védőeszközt alkalmazni, illetőleg védőitalt juttatni.

Mvt.34. § A szabadtéri munkahelyen — a munkavégzés jellegének és a munkakörülményeknek megfelelő műszaki megoldásokkal, munkaszervezéssel, egyéni védelemmel, melegedési lehetőséggel, védőitallal — gondoskodni kell a munkavállalók időjárás elleni védelméről.

Mvt.35. § (1) Munkahely céljára csak olyan építmény alkalmazható, amely megfelelő szerkezetű és szilárdságú. Ilyen építményben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek és jellegének, az abból fakadó tisztítási feltételeknek megfelelő határoló felületeket, belmagasságot, légtérfogatot, mozgásteret, közlekedési útvonalakat kell kialakítani.

(2) Az ablakoknak, tetővilágításoknak és szellőzőberendezéseknek biztonságos módon nyithatónak, zárhatóak, beállíthatóak és rögzíthetőek kell lenniük, nyitott állapotban nem lehetnek olyan helyzetben, ami veszélyt jelent a munkavállalókra nézve.

(3) Az átlátszó felületű ajtók, kapuk, falak kitörés elleni védelméről, a veszély felismerésére alkalmas megkülönböztető jelzéséről gondoskodni kell.

(4)³⁷ A lengőajtókat és lengőkapukat átlátszó anyagból kell készíteni, vagy szemmagasságban átlátszó betéttel ellátni.

Mvt.36. § (1) A munkahely padlózata és közlekedési útjai feleljenek meg a munkavégzés jellegének és az ebből fakadó tisztítási követelményeknek, a várható legnagyobb igénybevételnek, felületük csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes legyen. A közlekedési utak szélessége és a szabad magasság tegye lehetővé a gyalogosok és járművek biztonságos közlekedését, a közlekedési utak és pályák melletti biztonságos munkavégzést.

(2) Az olyan munka- és tárolóhelyiségekben, ahol gyalogos- és járműforgalom van, illetőleg rendszeresen anyagot szállítanak, a közlekedési, illetőleg az anyagmozgatási útvonalakat meg kell jelölni, vagy el kell választani egymástól.

(3)³⁸ Az elsődlegesen gépjárműforgalom számára szolgáló kapu közvetlen közelében a gyalogosok számára külön ajtót kell biztosítani, ha a gyalogosok számára nem biztonságos az áthaladás.

Mvt.37. §³⁹ A kijáratokat és vészkijáratokat, a kijelölt menekülési utakat szabadon kell tartani. Számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely, a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását. Vészkijáratokhoz toló- vagy forgóajtók használata tilos. Vészkijáratot lezárni csak úgy szabad, hogy vészhelyzetben bárki által nyitható legyen.

³⁷ A 35. § (4) bekezdését az 1997: CII. törvény 5. §-a iktatta a szövegbe.

³⁸ A 36. § (3) bekezdését az 1997: CII. törvény 6. §-a iktatta a szövegbe.

³⁹ A 37. § az 1997: CII. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.

Mvt.38. § (1) Azokon a munkahelyeken, ahol az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés dohányzási tilalom elrendelését teszi szükségessé, külön dohányzóhelyet kell kijelölni.

(2)⁴⁰ A nemdohányzók védelme érdekében – az (1) bekezdésben foglaltakat nem érintve – gondoskodni kell dohányzóhelyek, dohányzóhelyiségek kijelöléséről, illetőleg a zárt légtérű dohányzóhelyeken a folyamatos légcserét biztosító megfelelő műszaki megoldásról. Zárt légtérű, több munkavállaló egyidejű tartózkodására szolgáló munkahelyeken – a dohányzás számára kijelölt hely kivételével – nem szabad dohányozni.

(3) A 16. életévét be nem töltött munkavállaló a munkavégzésre irányuló jogviszonyából származó kötelezettség teljesítése, illetve a munkavégzéssel összefüggő bármely tevékenység során a munkahelyén még a dohányzásra kijelölt helyen sem dohányozhat. Ez a rendelkezés nem érinti a közoktatási intézmény tanulója esetében külön törvény szerint előírt dohányzási korlátozást.

Mvt.39. § (1) A gép állandó tartozéka a biztonságos használatához szükséges magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció, amelyet a gyártó, import esetén az importáló, annak hiányában az üzemeltető köteles biztosítani.

(2) Amennyiben az adott munkahelyen magyarul nem tudó munkavállaló dolgozik, a munkáltató a munkavállaló által értett nyelven is köteles biztosítani az üzemeltetési dokumentációt, a veszélyt jelző, tiltó és tájékoztató feliratokat.

*A munkafolyamatra, a technológiára,
az anyagra vonatkozó követelmények*

Mvt.40. § (1) A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.

(2)⁴¹ Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, a munkavégzést úgy kell összehangolni, hogy az az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra veszélyt ne jelentsen. Az összehangolás magában foglalja az érintett munkavállalók és munkavédelmi képviselők, illetőleg a munkavégzés hatókörében tartózkodók tájékoztatását az egészséget és biztonságot veszélyeztető kockázatokról és a megelőzési intézkedésekről. Az összehangolás megvalósításáért a felek által szerződésben megjelölt munkáltató, ilyen kikötés hiányában a fővállalkozó, vagy ha ilyen nincs, akkor az a felelős, akinek a területén a munkavégzés folyik.

Mvt.41. § (1) Anyagot, terméket mozgatni csak az anyag, termék tulajdonságainak megfelelő, arra alkalmas eszközzel, a kijelölt helyen és módon, a súly- és mérethatárok megtartásával szabad.

(2) Szabályzat (11. §) eltérő rendelkezése hiányában

— a munkahelyen belüli közlekedés rendjét a közúti közlekedés szabályainak megfelelő alkalmazásával kell kialakítani, továbbá

— a munkahelyen belüli vasút üzemeltetésére a vasúti közlekedésre vonatkozó előírások az irányadók.

Az olyan járművekre, amelyek a közforgalomban nem vesznek részt, a járművek üzemben tartásának műszaki feltételeiről rendelkező előírásokat megfelelően kell alkalmazni.

Mvt.42. § A veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál a veszélyek megelőzése, illetve károsító hatásuk csökkentése érdekében

a)⁴² a veszélyforrásokat és az ellenük való védekezés módját, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit az érintett munkavállalókkal – mind a munkahely egésze, mind az egyes munkafolyamatok tekintetében – meg kell ismertetni, ideértve a 40. § (2) bekezdésében foglaltakat is;

b) a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, és használatukat meg kell követelni;

c) a munkahely jellemzőitől, a munkaeszközöktől, az anyagok fizikai és kémiai tulajdonságaitól, a munkavállalók számától függően a munkahelyeket megfelelő eszközökkel kell felszerelni a tüzek leküzdésére, és szükség esetén tűzjelzőkkel és riasztó rendszerekkel is el kell látni ezeket; a veszélyforrások ellen védőberendezéseket és eszközöket, jelző-, tűzoltó, mentőkészülékeket, vészkapcsolókat, biztonsági

⁴⁰ A 38. § (2) bekezdését az 1999: XLII. törvény 8. §-ának (5) bekezdése állapította meg, mely egyidejűleg (3) bekezdést is iktatott a szövegbe. Hatályos 1999. július 1. napjától.

⁴¹ Az Mvt. 40. §-ának (2) bekezdése a 2004: XI. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

⁴² A 42. § a) pontja az 1997: CII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

megvilágítást (a továbbiakban: biztonsági berendezéseket) működőképese, a rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban kell tartani;

d)⁴³ gondoskodni kell arról, hogy a munkavállalók egészségét vagy biztonságát fenyegető súlyos és közvetlen veszély esetén az érintett munkavállalók erről azonnal tájékoztatást kapjanak, a munkát beszüntessék és a munkahelyeket azonnal elhagyják, biztonságos helyre távozzanak;

e) a Szabályzatban (11. §) meghatározott vagy a veszélyeztetés által megkívánt időszakonként a mentést és a menekülést gyakorolni kell.

Mvt.43. § Egyes munkafolyamatok végzését jogszabály engedélyhez kötheti.

Mvt.44. § (1)⁴⁴ Azoknál a munkafolyamatoknál, ahol a munkavállaló veszélyforrás hatásának lehet kitéve, a hatásos védelmet – amennyiben külön jogszabály eltérően nem rendelkezik – zárt technológia alkalmazásával, ha ez nem oldható meg, akkor biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések – szükség szerinti együttes – alkalmazásával kell megvalósítani.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is.

Mvt.45. § (1) Rendellenes körülmények kialakulása esetére — amikor a szabályos⁴⁵ üzemvitelre vonatkozó biztonsági előírások nem tarthatók be — a munkahely jellegére, helyzetére, kiterjedésére, valamint a veszélyforrások hatására, továbbá a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is tekintettel mentési tervet kell készíteni, és a mentéshez szükséges személyeket ki kell jelölni. Jogszabály ezzel kapcsolatban kötelező előírásokat állapíthat meg.

(2) A mentési terv munkahelyre vonatkozó részét minden érintett munkavállalóval ismertetni kell.

Mvt.46. § A munkahelyen — jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók létszámának, a munka szervezésének megfelelően — biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit.

Mvt.47. § A munkavégzésre, a munkafolyamatokra, a munkahelyre, a technológiára, a munkaeszközre, az egyéni védőeszközre és a védőitalra vonatkozó részletes előírásokat külön jogszabály, Szabályzat (11. §) és szabvány tartalmazza.

Mvt.48. § A veszélyforrások elleni védekezés módját e törvény és a 47. §-ban meghatározott rendelkezések figyelembevételével a munkáltató köteles megállapítani.

*Az egészséget nem veszélyeztető
és biztonságos munkavégzés személyi feltételei*

Mvt.49. § (1) A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha — annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik, — foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetőleg a fiatalok egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja, — foglalkoztatása az utódaira veszélyt nem jelent, — mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára — külön jogszabályokban meghatározottak szerint — alkalmasnak bizonyult.

Az egészségügyi megfelelőségről előzetes és — külön jogszabályban meghatározott munkakörökben — időszakos orvosi vizsgálat alapján kell dönten.

(2) A tevékenység szerinti miniszter meghatározott munkakörök (foglalkozások) tekintetében előírhatja, hogy az (1) bekezdésben foglaltakon túl pályaalakalmassági vizsgálat is szükséges, továbbá a vizsgálat rendjét a népjóléti miniszterrel egyetértésben határozza meg.

⁴³ Az Mvt. 42. §-ának d) pontja a 2004: XI. törvény 9. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁴ A 44. § (1) bekezdése az 1997: CII. törvény 9. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁵ A Magyar Közlöny 1993. évi 173. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

Mvt.50. § A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

Mvt.50/A. §⁴⁶ A sérülékeny csoportba tartozó munkavállalókat a külön jogszabályban foglaltak szerint óvni kell az őket különösen érintő egészségkárosító kockázatoktól.

Mvt.51. § (1) A munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos elvégzéséhez megfelelő szakképzettségű és számú munkavállalót kell biztosítani.

(2)⁴⁷ Ahol veszély fenyeget, egyedül munkát végezni nem szabad, és ilyen helyre csak erre is kiterjedő oktatásban (55. §) részesült munkavállalók léphetnek be.

(3) Ha a munka a munkavállaló testi épségére, egészségére veszéllyel járhat, a munkaügyi miniszter — a népjóléti miniszterrel és a tevékenység szerinti miniszterrel egyetértésben — előírhatja, hogy azt csak meghatározott szakképzettséggel (képzettséggel), illetőleg gyakorlattal rendelkező személy végezheti.

(4) Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, a biztonságos munkavégzés érdekében az egyik munkavállalót meg kell bízni a munka irányításával, és ezt a többiek tudomására kell hozni.

Mvt.52. § (1) Az iskolarendszerű oktatás, a nevelés keretében a tanulókat és a hallgatókat meg kell ismertetni a biztonságos életvitel, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető szabályaival.

(2) A szakmai képzés keretében kell gondoskodni arról, hogy a résztvevők elsajátítsák a képzettségük alapján betölthető munkakör egészségi és biztonsági követelményeit. A szükséges ismeretanyagot a szakirányítást végző miniszter a munkaügyi és a népjóléti miniszterrel egyetértésben határozza meg.

Mvt.53. § A munkavédelmi szakképesítés feltételeit külön jogszabály határozza meg.

IV. Fejezet

A MUNKÁLTATÓK ÉS A MUNKAVÁLLALÓK KÖTELESSÉGEI ÉS JOGAI AZ EGÉSZSÉGET NEM VESZÉLYEZTETŐ ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAVÉGZÉS KÖVETELMÉNYEINEK MEGVALÓSÍTÁSÁBAN

Mvt.54. §⁴⁸ (1) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:

- a) a veszélyek elkerülése;
- b) a nem elkerülhető veszélyek értékelése;
- c) a veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése;
- d) az emberi tényező figyelembevételével a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú vagy kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására;
- e) a műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása;
- f) a veszélyes helyettesítése veszélytelenül vagy kevésbé veszélyessel;
- g) egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
- h) a kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest;
- i) a munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása.

(2)⁴⁹ A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre,

⁴⁶ Az Mvt. 50/A. §-át a 2004: XI. törvény 10. §-a iktatta be.

⁴⁷ Az Mvt. 51. § (2) bekezdése a 2001: LXXVIII. törvény 14. §-ával megállapított szöveg, e módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

⁴⁸ Az Mvt. 54. §-a az 1997: CII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe. A kockázatértékelés elvégzése munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül. A kockázatértékelést a kémiai biztonság területén a külön jogszabályban foglaltak szerint kell elvégezni.

(3)⁵⁰ A munkáltató a (2) bekezdésben meghatározott kockázatértékelést és megelőző intézkedéseket első alkalommal legkésőbb a munkáltató tevékenységének megkezdésétől számított egy éven belül, azt követően indokolt esetben köteles elvégezni és azt évenként felülvizsgálni. Indokolt esetnek kell tekinteni különösen a kockázatok (munkakörülmények, az alkalmazott technológia, veszélyes anyag, készítmény, munkaeszköz, munkavégzés) lényeges megváltozását, illetőleg új technológia, veszélyes anyag, munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását. Soron kívül kell elvégezni, illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozásával munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe.

(4)⁵¹ A munkavédelmi hatósági ellenőrzés során a munkáltatónak kell bizonyítania a tevékenység megkezdésének tényét, időpontját.

(5)⁵² A kockázatértékelés eredményeként a munkáltató felelőssége legalább a következők dokumentálása:

a) a kockázatértékelés időpontja, helye és tárgya, az értékelést végző azonosító adatai;

b) a veszélyek azonosítása;

c) a veszélyeztetettek azonosítása, az érintettek száma;

d) a kockázatot súlyosbító tényezők;

e) a kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése, a fennálló helyzettel való összevetés alapján annak megállapítása, hogy a körülmények megfelelnek-e a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, illetve biztosított-e a kockázatok megfelelően alacsony szinten tartása;

f) a szükséges megelőző intézkedések, a határidő és a felelősök megjelölése;

g) a tervezett felülvizsgálat időpontja;

h) az előző kockázatértékelés időpontja.

A kockázatértékelés dokumentumát a munkáltató köteles a külön jogszabályban foglaltak szerint, de legalább 5 évig megőrizni.

(6)⁵³ Az (1) bekezdés g) pontjában meghatározott megelőzési stratégia munkabiztonsági és munkaegészségügyi tartalmának kialakítása munkabiztonsági, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

(7)⁵⁴ Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkabiztonsági szaktevékenység, a munkaegészségügyi szaktevékenység, illetőleg az 57–58. §-okban előírtak ellátására megfelelő képesítéssel rendelkező személyt biztosítani, valamint

a) a szükséges utasításokat és tájékoztatást kellő időben a munkavállalónak megadni;

b) rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;

c) a munkavégzés körülményeihez igazodó, illetve az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállalók részére;

⁴⁹ Az Mvt. 54. §-a (2) bekezdésének harmadik és negyedik mondatát a 2004: XI. törvény 11. § (1) bekezdése iktatta be.

⁵⁰ Az Mvt. 54. § új (3) bekezdését a 2001: LXXVIII. törvény 15. §-a iktatta a szövegbe, egyidejűleg az eredeti (3) bekezdés számozását (5) bekezdésre változtatva. E módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni, a 26. § (4) bekezdése alapján az Mvt. 54. § (3) bekezdésében meghatározott kötelezettségeket a 2002. február 1-je előtt megalakult munkáltató első alkalommal 2002. december 31-ig köteles teljesíteni.

⁵¹ Az Mvt. 54. § (4) bekezdését a 2001: LXXVIII. törvény 15. §-a iktatta a szövegbe, e módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

⁵² Az Mvt. 54. §-ának új (5) bekezdését a 2004: XI. törvény 11. § (2) bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti (5) bekezdés számozását (7) bekezdésre változtatva.

⁵³ Az Mvt. 54. §-ának (6) bekezdését a 2004: XI. törvény 11. § (2) bekezdése iktatta be.

⁵⁴ Az Mvt. 54. §-a (5) – eredeti (3) – bekezdésének számozását (7) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 11. § (2) bekezdése, bevezető mondatát (3) bekezdése állapította meg.

d) új technológiák bevezetése előtt kellő időben megtárgyalni a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőikkel bevezetésük egészségre és biztonságra kiható következményeit;

e) a tudomására jutott rendellenességet, illetve a munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos végzésével kapcsolatos bejelentést haladéktalanul kivizsgálni, a szükséges intézkedéseket megtenni, az érintetteket értesíteni, és közvetlen veszély esetén a munkavégzést leállítani;

f) a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések esetén az V. Fejezet rendelkezéseinek megfelelően eljárni;

g) biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használhatóságát, védőképességét, a kielégítő higiénés állapotát, a szükséges tisztítását, karbantartását (javítását), pótlását;

h) ⁵⁵ teljes felelősséggel megtenni minden szükséges intézkedést a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme érdekében, figyelembe véve a változó körülményeket is, valamint törekedve a munkakörülmények folyamatos javítására.

Mvt.54/A. §⁵⁶ (1) A munkáltató megfelelő intézkedésekkel biztosítja, hogy szükség esetén az elsősegély, az orvosi sürgősségi ellátás, a mentési és a tűzvédelmi feladatok ellátása érdekében haladéktalanul fel lehessen venni a kapcsolatot a külső szolgálatokkal, szervekkel.

(2) A munkáltató a külön jogszabályok figyelembevételével köteles megtenni minden indokolt intézkedést veszély esetére a munkahely kiürítésének, továbbá a tűzvédelmi, katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásához szükséges, arra alkalmas munkavállalók kijelölése, létszámuk meghatározása, felkészítésük és megfelelő egyéni védőeszközzel való ellátásuk érdekében.

Mvt.55. § (1)⁵⁷ A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

a) munkába álláskor,

b) munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,

c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,

d) új technológia bevezetésekor

elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információt. Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként – a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve – meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.

(2) Az (1) bekezdésben előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.

Mvt.56. §⁵⁸ Az egyéni védőeszköz juttatásának belső rendjét a munkáltató írásban határozza meg. E feladat ellátása munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

Mvt.57. §⁵⁹ (1) A munkáltató az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatainak teljesítése érdekében a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott veszélyességi osztályhoz, munkavállalói létszámhoz igazodóan elegendő, de legalább a rendeletben megjelölt időtartamra és szakképesítési feltételekkel köteles munkavállalót kijelölni vagy foglalkoztatni, e személy részére valamennyi munkavédelemmel összefüggő információt megadni, és a szükséges tárgyi, szervezési feltételeket biztosítani.

(2) Az (1) bekezdés szerinti foglalkoztatás – ideértve a 8. §-ban előírtak végrehajtását is – az előírt alkalmassági feltételekkel rendelkező munkavállaló hiányában polgári jogi szerződés alapján külső szolgáltatás útján is megvalósítható. E foglalkoztatás – függetlenül a formájától – nem mentesíti a munkáltatót az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért e törvényben meghatározott felelőssége alól.

(3) Az előző bekezdésekben meghatározott személy feladata különösen

⁵⁵ Az Mvt. 54. §-a (7) bekezdésének h) pontja a 2004: XI. törvény 11. § (4) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵⁶ Az Mvt. 54/A. §-át a 2004: XI. törvény 12. §-a iktatta be.

⁵⁷ Az Mvt. 55. §-ának (1) bekezdése a 2001: LXXVIII. törvény 16. §-a és a 2004: XI. törvény 13. §-a szerint módosított szöveg.

⁵⁸ Az Mvt. 56. §-a a 2004: XI. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁹ Az Mvt. 57. §-a a 2004: XI. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

- a) a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat elvégzése [21. § (3) bekezdés];
- b) az időszakos biztonsági felülvizsgálat elvégzése [23. § (1) bekezdés];
- c) közreműködés a munkahely, egyéni védőeszköz, munkaeszköz, technológia soron kívüli ellenőrzésében [23. § (2) bekezdés];
- d) közreműködés mentési terv készítésében [45. § (1) bekezdés];
- e) a megelőzési stratégia munkabiztonsági tartalmának kidolgozása [54. § (1) bekezdésének g) pontja];
- f) közreműködés a kockázatértékelés elvégzésében [54. § (2) bekezdés], a munkavédelmi oktatásban (55. §);
- g) az egyéni védőeszköz juttatása belső rendjének meghatározása (56. §);
- h) a munkabalesetek kivizsgálása (64. §);
- i) a külön jogszabályban munkabiztonsági szaktevékenységnek minősített feladatok teljesítésében való közreműködés.

Vhr. 4. §⁶⁰ A 2. számú mellékletben meghatározott tevékenységet folytató és veszélyességi osztályba sorolt munkáltató a mellékletben megállapított munkavállalói létszámhoz és képesítési feltételekhez igazodóan köteles a tevékenységhez elegendő létszámot és időt biztosítva, de legalább az előírt időtartamokra munkavédelmi (munkabiztonsági) szakképesítéssel rendelkező elegendő, de legalább az előírt létszámú szakembert foglalkoztatni.

Mvt.58. § (1)⁶¹ A munkáltató az 57. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségén túl, az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter rendeletében meghatározottak szerint és valamennyi munkavállalójára kiterjedően a 21. § (3) bekezdésében – ide nem értve a munkaeszközöket –, a 23. § (2) bekezdésében, a 40. § (1) bekezdésében, a 42. §-ban, a 44. § (1) bekezdésében, a 46. §-ban, a 49. § (1) bekezdésében, 54. § (1) bekezdés b), d)–g) pontjaiban, (2) bekezdésében, (7) bekezdésének b) pontjában, és az 56. §-ban előírt feladatainak ellátásához a rendeletben megjelölt szakképesítéssel rendelkező személyeket (a továbbiakban: foglalkozás-egészségügyi szolgálat) köteles biztosítani.

(2) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat a munkáltató felelőségének érintetlenül hagyásával közreműködik az egészséges munkakörnyezet kialakításában, az egészségkárosodások megelőzésében.

(3)⁶² A munkáltatónak biztosítania kell, hogy a munkavállalói és azok munkavédelmi képviselői a munkakörülményeikkel kapcsolatban, így különösen a 61. §-ban biztosított jogaik gyakorlása során a szükséges felvilágosítást a foglalkozás-egészségügyi szolgálatnál megkaphassák.

(4) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakmai irányítását az ÁNTSZ illetékes szervei látják el, ebben a körben a munkáltató a foglalkozás-egészségügyi szolgálatnál foglalkoztatottaknak utasítást nem adhat.

(5)⁶³

Mvt.59. § (1)⁶⁴ A munkáltatónak tájékoztatnia kell a munkavállalókat és a munkavédelmi képviselőt (bizottságot) arról, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos őt terhelő feladatait ki látja el.

(2)⁶⁵ A munkáltató köteles tájékoztatni a 8. §-ban, illetőleg az 57–58. §-okban meghatározott személyt, továbbá a munkavédelmi képviselőt (bizottságot), annak hiányában a munkavállalókat a kockázatértékelés [54. § (2) bekezdés] és a munkavédelmi intézkedések tapasztalatairól, a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések nyilvántartásáról és bejelentéséről, a 81. § szerinti felügyeletektől kapott munkavédelmi információkról, különösen a munkáltatónál végzett ellenőrzések megállapításairól.

⁶⁰ A Vhr. 4. §-a a 16/2004. (IV. 19.) FMM rendelet 1. §-ával megállapított szöveg.

⁶¹ Az Mvt. 58. §-ának (1) bekezdése a 2002: LIII. törvény 39. §-ával megállapított és a 2004: XI. törvény 34. § (3) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁶² Az 58. § (3) bekezdése az 1997: CII. törvény 18. §-ának (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁶³ Az 58.§ (5) bekezdését az 1995: LXXIII. törvény 31.§-a hatályon kívül helyezte.

⁶⁴ Az Mvt. 59. §-a eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatta az 1997: CII. törvény 12. §-a.

⁶⁵ Az Mvt. 59. §-ának (2) bekezdését az 1997: CII. törvény 12. §-a iktatta be, egyidejűleg a § eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatva. A (2) bekezdés a 2004: XI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

Mvt.60. § (1)⁶⁶ A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, a munkavédelemre vonatkozó szabályok, utasítások megtartásával, a munkavédelmi oktatásnak megfelelően végezhet munkát. A munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni, és munkáját úgy végezni, hogy ez saját vagy más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse. Így különösen köteles

a) a rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;

b) az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni;

c) a munkavégzéshez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni;

d) munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;

e) a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni;

f) a részére előírt orvosi — meghatározott körben pályaalkalmassági — vizsgálaton részt venni;

g)⁶⁷ a veszélyt jelentő rendellenességről, üzemzavarról a munkáltatót azonnal tájékoztatni, a rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni a felettesétől;

h) a balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni.

(2)⁶⁸ A munkavállaló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket.

(3)⁶⁹ A munkavállaló köteles együttműködni a munkáltatóval, illetve a 8., 57–58. és a 70/A. §-ban meghatározott személyekkel az egészséges és biztonságos munkakörnyezet megőrzése érdekében hozott hatósági intézkedések teljesítése, illetőleg a munkáltató veszélyt megszüntető intézkedéseinek végrehajtása során is.

Mvt.61. § A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatójától

a) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt védőintézkedések megvalósítását;

b) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanuláshoz való lehetőség biztosítását;

c) a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka- és védőeszközök, az előírt védőítal, valamint tisztálkodószerek és tisztálkodási lehetőség biztosítását.

Mvt.62. §⁷⁰ A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért. E védelem megilleti a munkabiztonsági, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységet, továbbá az 57–58. §-okban előírt feladatokat ellátó munkavállalókat is.

Mvt.63. § (1) A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítését meg kell tagadnia.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott veszélyeztetésnek minősül különösen a szükséges védőberendezések, az egyéni védőeszközök működőképтелensége, illetve hiánya.

V. Fejezet

⁶⁶ Az Mvt. 60. §-a eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatta az 1997: CII. törvény 13. §-a, felvezető szövegrésze a 2004: XI. törvény 17. § (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁶⁷ Az Mvt. 60. §-a (1) bekezdésének g) pontja a 2004: XI. törvény 17. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶⁸ Az Mvt. 60. §-ának (2) bekezdését az 1997: CII. törvény 13. §-a iktatta be, egyidejűleg a § eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatva.

⁶⁹ Az Mvt. 60. §-ának (3) bekezdését a 2004: XI. törvény 17. § (3) bekezdése iktatta be.

⁷⁰ Az Mvt. 62. §-a a 2004: XI. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

A MUNKABALESETEK ÉS A FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK BEJELENTÉSE, KIVIZSGÁLÁSA ÉS NYILVÁNTARTÁSA

Mvt.64. § (1) A munkabalesetet és a foglalkozási megbetegedést — ideértve a fokozott expozíciós eseteket — be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat a munkabaleset esetén — eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában — a munkáltató, foglalkozási megbetegedés esetén a népjóléti miniszter rendeletében meghatározott szerv (személy) teljesíti.

(3)⁷¹ A munkáltató a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentése, kivizsgálása és nyilvántartása során a sérült (megbetegedett) következő személyes adatait rögzíti: név (ideértve a születési nevet is), anyja neve, társadalombiztosítási azonosító jele (taj-száma), születési hely és időpont, nem, állampolgárság, lakóhely (lakcím).

(4)⁷² A munkáltatónak a munkaképtelenséggel járó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálnia, és a kivizsgálás eredményét munkabaleseti jegyzőkönyvben kell rögzítenie. A munkaképtelenséget nem eredményező munkabaleset körülményeit is tisztázni kell, és annak eredményét nyilvántartásba kell venni.

(5)⁷³ A munkáltató köteles a súlyos munkabalesetet a baleseti helyszín szerint illetékes felügyeletnek [84. § (2) bekezdés] azonnal bejelenteni.

(6)⁷⁴ A bejelentéssel, kivizsgálással és nyilvántartással kapcsolatos részletes előírásokat a munkabalesetek tekintetében e törvény és a munkaügyi miniszter rendelete, a foglalkozási megbetegedések tekintetében a népjóléti miniszter által kiadott rendelet határozza meg.

Vhr. 5. §⁷⁵ A munkáltató minden munkabalesetet, ideértve a bányászati munkabalesetet is (a továbbiakban együttesen: munkabaleset), a bekövetkezését követően köteles haladéktalanul nyilvántartásba (a továbbiakban: munkabaleseti nyilvántartás) venni.

(2) A munkabaleseti nyilvántartás – az Mvt. 64. § (3) bekezdésében megjelölteken túlmenően – az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) a munkabaleset – minden évben 1-es sorszámmal kezdődő – számát;
- b) a sérült munkakörét;
- c)⁷⁶ a sérülés időpontját, helyszínét, jellegét, rövid tényállását;
- d) a sérült ellátására tett intézkedést;
- e) annak tényét, hogy a sérült folytatta-e a munkáját.

(3) A munkabaleseti nyilvántartást a munkáltató székhelyén vagy a munkáltató nyilvántartását vezető szervezeténél (irodánál) összesítve, és minden területileg elkülönült szervezeti egységénél külön-külön vezetni kell.

Vhr. 6. §⁷⁷ (1) A munkaképtelenséget okozó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni. A vizsgálat megállapításait a 3. számú mellékletben foglaltak szerint olyan részletesen kell rögzíteni (pl. tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel), hogy az alkalmas legyen a baleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására.

(2)⁷⁸ Az (1) bekezdésben leírt vizsgálat dokumentációját a munkabaleseti nyilvántartásban szereplő sorszámmal kell ellátni. Ezt a sorszámot a munkabaleseti jegyzőkönyvön is fel kell tüntetni.

⁷¹ Az Mvt. 64. §-ának (3) bekezdése a 2004: XI. törvény 19. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁷² Az Mvt. 64. §-ának új (4) bekezdését a 2004: XI. törvény 19. § (2) bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti (4) bekezdés számozását (6) bekezdésre változtatva.

⁷³ Az Mvt. 64. §-ának (5) bekezdését a 2004: XI. törvény 19. § (2) bekezdése iktatta be.

⁷⁴ Az Mvt. 64. §-a eredeti (4) bekezdésének számozását (6) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 19. § (2) bekezdése.

⁷⁵ A Vhr. 5. §-a a 20/1997. (XII.19.) MüM rendelet 2. §-ával megállapított szöveg.

⁷⁶ A Vhr. 5. § (2) bekezdésének c) pontja a 16/2004. (IV. 19.) FMM rendelet 2. §-ával megállapított szöveg.

⁷⁷ A Vhr. 6. §-a a 20/1997. (XII.19.) MüM rendelet 7. §-ának (2) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁷⁸ A Vhr. 6. §-a (2) bekezdését a 20/1997. (XII.19.) MüM rendelet 3. §-a iktatta be, s egyidejűleg (az eredeti jelzést (1) bekezdésre változtatta.

Vhr. 7. §⁷⁹ A súlyos munkabalesetet (ide nem értve a bányászati munkabalesetet) a munkáltatónak — telefonon, telexen, telefaxon vagy személyesen — azonnal be kell jelentenie a rendelkezésére álló adatok közlésével a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség⁸⁰ a baleset helyszíne szerint illetékes területi szervének. A bányászati munkabalesetet a bányatörvényben és végrehajtási szabályaiban előírtak szerint kell bejelenteni.

Vhr. 8. § (1)⁸¹ A kivizsgálás során nyert adatokat, tényeket a 4/a. számú melléklet szerinti “munkabaleseti jegyzőkönyv”-ben, a munkabalesetből eredő munkaképtelenségnek a beküldési határidőt követően megállapított időtartamát a 4/b. számú melléklet szerinti “módosító munkabaleseti jegyzőkönyv”-ben (a továbbiakban együtt: jegyzőkönyv) kell rögzíteni. Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás időpontjáig nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.

(2) A jegyzőkönyvet minden sérültről külön-külön, az 5. számú mellékletben foglaltak alapján kell kiállítani.

Vhr. 9. §⁸² A munkáltató köteles a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig megküldeni a jegyzőkönyvet

a) a sérültnek, halála esetén közvetlen hozzátartozójának;

b)⁸³ a halált, illetve a három napot meghaladó munkaképtelenséget okozó munkabalesetről a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség,⁸⁴ illetve a Magyar Bányászati Hivatal (a továbbiakban: MBH) baleset helyszíne szerint illetékes területi szervének;

c) külföldi kiküldetés, külszolgálat esetén a magyarországi székhelyű munkáltató magyar munkavállalójának a b) pont szerinti munkabalesetéről a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség,⁸⁵ illetve az MBH — munkáltató székhelye szerint illetékes — területi szervének;

d) a társadalombiztosítási kifizetőhelynek, ennek hiányában az illetékes egészségbiztosítási pénztárnak (kirendeltségnek).

Vhr. 10. § (1) Az a munkáltató köteles a munkabaleset kivizsgálására, bejelentésére és nyilvántartására vonatkozó előírásokat teljesíteni, amely (aki) a sérültet szervezett munkavégzés keretében foglalkoztatja.

(2) Ha a munkabaleset tanulót, hallgatót a szakképesítése megszerzéséhez szükséges gyakorlati képzés során nem a nevelési, oktatási intézményben éri, munkáltatón az őt foglalkoztatót kell érteni. Ettől az intézmény és a foglalkoztató szerződésben eltérhet. A foglalkoztató munkáltató minden munkabaleset esetén köteles erről a nevelési, oktatási intézményt értesíteni, és annak a kivizsgálásban való részvételét lehetővé tenni.

(3) Belföldön más munkáltatóhoz történő kirendelés (kiküldetés) esetén a munkabaleset kivizsgálásával, bejelentésével és nyilvántartásával kapcsolatos kötelezettségek teljesítéséért — a kirendelő (kiküldő) munkáltató értesítése mellett — a sérült munkáját közvetlenül irányító munkáltató a felelős.

Mvt.65. § (1) A munkabalesetek⁸⁶ és a foglalkozási megbetegedések kivizsgálása során fel kell tárni a kiváltó és közreható tárgyi, szervezési és személyi okokat, és ennek alapján intézkedéseket kell tenni a munkabaleset és a foglalkozási megbetegedések megelőzésére.

⁷⁹ A Vhr. 7. §-a a 9/1996. (XII. 20.) MüM rendelet 10. §-a (2) bekezdésének a) pontja, valamint a 20/1997. (XII.19.) MüM rendelet 7. §-ának (2) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁸⁰ A 2004: XI. törvény 34. § (5) bekezdése alapján a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségen területi felügyelőséget kell érteni.

⁸¹ A Vhr. 8. §-a (1) bekezdésének első mondata a 28/2004. (XII. 20.) FMM rendelet 1. §-ával megállapított szöveg, e módosító rendelet 3. §-ának (2) bekezdése értelmében rendelkezéseit a 2004. december 31-e után bekövetkezett munkabalesetekre kell alkalmazni.

⁸² A Vhr. 9. §-a a 9/1996. (XII. 20.) MüM rendelet 10. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

⁸³ A Vhr. 9. §-ának b) pontja a 20/1997. (XII.19.) MüM rendelet 7.§-ának (2) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁸⁴ A 2004: XI. törvény 34. § (5) bekezdése alapján a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségen területi felügyelőséget kell érteni.

⁸⁵ A 2004: XI. törvény 34. § (5) bekezdése alapján a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségen területi felügyelőséget kell érteni.

⁸⁶ A Magyar Közlöny 1993. évi 173. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

(2) Munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül a súlyos munkabaleset, valamint az olyan — munkaeszköz, illetve technológia által okozott — munkabaleset kivizsgálása, amely kettőnél több személy egyszerre (egy időben), azonos helyen történő sérülését vagy más egészségkáro sodását okozta.

Mvt.66. § (1) A sérült, illetőleg a balesetet észlelő személy köteles a balesetet a munkát közvetlenül irányító személynek haladéktalanul jelenteni.

(2) A munkáltatónak minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetről meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e. Ha nem tekinti munkabalesetnek, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről (68. §) a sérültet, halálos baleset esetén a hozzátartozót értesítenie kell.

(3) A munkáltatónak lehetővé kell tennie a munkavédelmi képviselő részvételét a munkabaleset kivizsgálásában.

Mvt.67. § A munkabaleset bekövetkezésétől számított 3 év után a munkáltató a törvényben foglaltak alapján nem köteles a munkabalesetet bejelenteni, kivizsgálni és nyilvántartásba venni.

Mvt.68. §⁸⁷ Ha a sérült (halála esetén hozzátartozója) a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását sérelmezi, úgy a területileg illetékes munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőséghez, bányászati munkabaleset esetén az illetékes bányakapitánysághoz fordulhat.

Mvt.69. § Ha a magyarországi székhelyű munkáltató magyar állampolgárságú munkavállalóját külföldi kiküldetés (külszolgálat) során éri munkabaleset, a munkáltató köteles a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott rendben a bejelentési és nyilvántartási kötelezettséget teljesíteni.

VI. Fejezet

A MUNKAVÉDELMI ÉRDEKKÉPVISELET, ÉRDEKEGYEZTETÉS

A munkavállalókkal folytatott tanácskozás

Mvt.70. §⁸⁸ (1) A munkáltató az egészséges és biztonságos munkavégzés érdekében köteles a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőikkel tanácskozni, valamint biztosítani részükre a lehetőséget, hogy részt vehessenek az egészségre és biztonságra vonatkozó munkáltatói intézkedés kellő időben történő előzetes megvitatásában.

(2) A munkavállalók közvetlenül vagy munkavédelmi képviselőik útján – az (1) bekezdésben meghatározottak mellett – különösen a következő munkáltatói kötelezettségek tekintetében jogosultak tanácskozást folytatni:

a) a munkavédelmi feladatok elvégzésében érintett személyek kijelölése, foglalkoztatása, tevékenysége (8. §, 54/A. §, 57–58. §-ok);

b) a munkavédelmi tartalmú információk biztosítása [különösen a 40. § (2) bekezdésében, a 42. § a) pontjában, a 45. § (2) bekezdésében, az 54. § (1) bekezdése i) pontjában, az 54. § (7) bekezdése a) pontjában, az 58. § (3) bekezdésében, az 59. § (2) bekezdésében, a 81. § (3) bekezdésében foglaltak alapján];

c) a munkavédelmi oktatás (55. §) megtervezése és megszervezése.

(3) A tanácskozás során biztosítani kell a kiegyensúlyozott részvételt, a munkavállalók, illetve munkavédelmi képviselőik javaslattevési jogát.

(4) A kiegyensúlyozott részvétel érdekében a munkáltató köteles a munkavédelmi kérdésben intézkedési jogkörrel bíró személlyel képviseltetni magát a tanácskozáson.

⁸⁷ Az Mvt. 68. §-a az 1996: CVII. törvény 40. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁸⁸ Az Mvt. új 70. §-át és az előtte lévő alcímet a 2004: XI. törvény 20. §-a iktatta be, egyidejűleg az eredeti 70. § számozását 70/A. §-ra változtatva.

Mvt.70/A. §⁹⁰ (1)⁹¹ A munkavállalók az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviseletére jogosultak maguk közül – a következők szerint – képviselőt vagy képviselőket (a továbbiakban: munkavédelmi képviselő) választani:

a)⁹² munkavédelmi képviselő választást kell tartani minden olyan munkáltatónál, ahol a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalók létszáma legalább ötven fő. A választás megtartásának lebonyolítása, a feltételek biztosítása a munkáltató kötelezettsége;

b) az ötven főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató munkáltatónál – amennyiben nem kerül sor munkavédelmi képviselő választásra – a munkáltatónak a 70. §-ban meghatározottak szerint kell a munkavállalókkal tanácskoznia;

c) a munkáltató önálló telephelyén, részlegénél akkor lehet munkavédelmi képviselőt választani, ha az 54–56. §-okban meghatározott munkáltatói munkavédelmi jogosítványok az önálló telephely, részleg vezetőjét részben vagy egészben megilletik.

(2)⁹³ Munkavédelmi képviselővé az a cselekvőképes munkavállaló választható, aki legalább 6 hónapja a munkáltatóval szervezett munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. Az újonnan alakult munkáltatónál a munkavédelmi képviselő ilyen jogviszonya időtartamát feltételként nem kell figyelembe venni.

(3)⁹⁴ A munkavédelmi képviselőt egyenlő, titkos és közvetlen szavazással négy évre választják. A munkavédelmi képviselők megválasztásának, megbízatása megszűnésének, visszahívásának rendjére, működési területére a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénynek (Mt.) az üzemi tanács tagjaira, illetve az üzemi megbízottra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, ideértve a központi munkavédelmi bizottság megalakításának lehetőségét is.

(4)⁹⁵ Amennyiben a munkavédelmi képviselők száma eléri a hármat, úgy munkahelyi⁹⁶ munkavédelmi bizottságot (a továbbiakban: bizottság) hozhatnak létre. Bizottság létrehozása esetén a munkavédelmi képviselőt megillető jogokat – ha azok a munkavállalók összességét érintik – a bizottság gyakorolja.

(5)⁹⁷ A bizottság tárgyalásán – a bizottság kezdeményezésére – a munkáltató vagy hatáskörrel rendelkező megbízottja köteles részt venni.

Mvt.70/B. §⁹⁸ (1)⁹⁹ Annál a munkáltatónál, ahol a foglalkoztatottak száma legalább ötven fő, és munkavédelmi képviselők működnek, összmunkáltatói szinten paritásos munkavédelmi testület (a továbbiakban: testület) működik, amelyben egyenlő számban vesznek részt a munkavállalók és a munkáltató képviselői.

(2) A testületnek a munkavállalói és munkáltatói oldalán azonos számú rendes, valamint póttagjai vannak. A póttag meghatalmazás alapján helyettesíti a rendes tagot, illetve a rendes tag megbízatásának valamilyen ok miatti megszűnése esetén helyére lép.

⁸⁹ Az Mvt. 70/A. §-a előtti alcím a 2004: XI. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

⁹⁰ Az Mvt. eredeti 70. §-ának számozását 70/A. §-ra változtatta a 2004: XI. törvény 20. §-a.

⁹¹ Az Mvt. 70/A. §-ának (1) bekezdése a 2004: XI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

⁹² A 2004: XI. törvény 34. § (4) bekezdése alapján annál a munkáltatónál, ahol a munkavállalók létszáma legalább 50 fő és nem működik munkavédelmi képviselő, az EU-csatlakozástól számított hat hónapon belül meg kell tartani a munkavédelmi képviselő választást.

⁹³ Az Mvt. 70/A. §-ának (2) bekezdése a 2004: XI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

⁹⁴ Az Mvt. 70/A. §-ának új (3) bekezdését a 2004: XI. törvény 22. §-a iktatta be, egyidejűleg az eredeti (3)–(4) bekezdés számozását (4)–(5) bekezdésre változtatva.

⁹⁵ Az Mvt. 70/A. §-a eredeti (3) bekezdésének számozását (4) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 22. §-a.

⁹⁶ A Magyar Közlöny 1993. évi 173. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

⁹⁷ Az Mvt. 70/A. §-a eredeti (4) bekezdésének számozását (5) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 22. §-a.

⁹⁸ Az Mvt. 70/B. §-át a 2004: XI. törvény 23. §-a iktatta be.

⁹⁹ A 2004: XI. törvény 34. § (4) bekezdése alapján a paritásos munkavédelmi testületet az újonnan alakult munkáltatónál – létrejöttétől számított – hat hónapon belül, illetve az EU-csatlakozás előtt megválasztott munkavédelmi képviselő és létrejött munkahelyi munkavédelmi bizottság esetében legkésőbb azok megbízatásának lejártát követő három hónapon belül létre kell hozni.

(3) A testületbe a munkavállalók képviselőit (rendes és póttagot) a 70/A. § (1) bekezdése a) pontja szerint megválasztott munkavédelmi képviselők maguk közül titkos szavazás útján jelölik. A munkáltató kezdeményezi a testület létrehozását, biztosítja a szavazás lebonyolításának feltételeit.

(4) A munkáltató köteles a testületbe döntésre jogosult vezető állású munkavállalót (Mt. 188. §), továbbá munkáltatói munkavédelmi feladatokat részben vagy egészben ellátó személyt (intézkedésre jogosult munkairányítót, illetve a munkáltatóval szervezett munkavédelemre irányuló jogviszonyban lévő munkavédelmi szakembert) kijelölni. A munkáltató számára rendszeres munkavédelmi szolgáltatást nyújtó szakemberek meghívottként vesznek részt a testület munkájában.

(5) A testület rendes és póttagjainak megbízatása négy évre szól.

(6) A testület elnöki tisztét a munkavállalók, illetve a munkáltatók képviselői felváltva gyakorolják. A testület rendes és póttagjainak számában, a tagok megbízatásának megszűnése, valamint a visszahívás feltételeiben, elnöklési és működési rendjében, ügyrendjében, egyéb, a testület tevékenységével összefüggő eljárási kérdésekben a munkavállalók képviselői és a munkáltató állapodnak meg. A testület működésének feltételeit a munkáltató biztosítja.

(7) A testület az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó érdekegyeztető tevékenysége keretében:

a) rendszeresen, de évente legalább egy alkalommal értékeli a munkahelyi munkavédelmi helyzet és tevékenység alakulását, és az ezzel összefüggő lehetséges intézkedéseket;

b) megvitatja a munkahelyi munkavédelmi programot, figyelemmel kíséri annak megvalósítását;

c) állást foglal a munkavédelmet érintő belső szabályok tervezetéről.

(8) A testület működése nem érinti a munkavédelmi képviselő, a munkahelyi munkavédelmi bizottság jogállását, valamint a munkáltatónak a munkavédelmi követelmények megvalósításáért e törvényben meghatározott felelősségét.

Mvt.71. §¹⁰⁰ A munkavállalónak, a munkavédelmi képviselőnek (bizottságnak) és a munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében együtt kell működniük, jogaikat és kötelezettségeiket rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolniuk, illetve teljesíteniük, így különösen a szükséges információt (tájékoztatást) a kellő időben egymás részére megadniuk.

Mvt.72. § (1)¹⁰¹ A munkavédelmi képviselő – a 70. §-ban leírtakat is figyelembe véve – jogosult meggyőződni a munkahelyeken az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek érvényesüléséről, így különösen

– a munkahelyek, a munkaeszközök és egyéni védőeszközök biztonságos állapotáról;

– az egészség megóvására és a munkabalesetek megelőzésére tett intézkedések végrehajtásáról;

– a munkavállalóknak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre történő felkészítéséről és felkészültségéről.

(2) A munkavédelmi képviselő az (1) bekezdésben meghatározott jogának gyakorlása keretében

a) működési területén a munkahelyekre munkaidőben beléphet, tájékozódhat az ott dolgozó munkavállalóktól;

b)¹⁰² részt vehet a munkáltató azon döntései előkészítésében, amelyek hatással lehetnek a munkavállalók egészségére és biztonságára, ideértve a szakemberek előírt foglalkoztatására (8. §, 57–58. §-ok), a munkavédelmi oktatás (55. §) megtervezésére és megszervezésére, az új munkahelyek létesítésére vonatkozó döntéseket is;

c) tájékoztatást kérhet a munkáltatótól minden kérdésben, amely érinti az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzést;

d) véleményt nyilváníthat, kezdeményezheti a munkáltatónál a szükséges intézkedés megtételét;

e) részt vehet a munkabalesetek kivizsgálásában, az arra jogosult kezdeményezésére közreműködhet a foglalkozási megbetegedés körülményeinek feltárásában;

f) indokolt esetben a hatáskörrel rendelkező munkavédelmi felügyelethez fordulhat.

g)¹⁰³ a hatósági ellenőrzés során az ellenőrzést végző személlyel közölheti észrevételeit.

¹⁰⁰ Az Mvt. 71. §-a a 2004: XI. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰¹ Az Mvt. 72. §-ának (1) bekezdése a 2004: XI. törvény 25. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁰² Az Mvt. 72. § (2) bekezdésének b) pontja a 2001: LXXVIII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg, e módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

¹⁰³ A 72. § (2) bekezdésének g) pontját az 1997: CII. törvény 14. §-a iktatta a szövegből.

(3)¹⁰⁴ A munkavédelmi képviselő (bizottság) jogosult az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő kérdésekben a munkáltatóval történő előzetes megállapodás alapján szakértőt igénybe venni, továbbá ilyen kérdésekben megbeszélést folytatni a felügyeletekkel.

(4) Amennyiben a munkáltató a 2. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettsége keretében munkavédelmi szabályzatban határozza meg a követelmények megvalósításának módját, úgy e szabályzat¹⁰⁵ kiadásához a munkavédelmi képviselő (bizottság) egyetértése szükséges.

Mvt.73. § (1)¹⁰⁶ A munkavédelmi képviselőnek (bizottságnak) a 72. § (2) bekezdés c)–e) pontjaiban meghatározott kezdeményezésére a munkáltatónak intézkednie vagy 8 napon belül válaszolnia kell.

(2) Amennyiben a kezdeményezéssel a munkáltató nem ért egyet, álláspontjának indokait — kivéve az azonnali intézkedést követelő esetben — írásban köteles közölni.

Mvt.74. § A munkavédelmi képviselő (bizottság) munkahelyi munkavédelmi program elkészítésére tehet javaslatot a munkáltató részére. Amennyiben a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkáltató ezzel nem ért egyet, a munkavédelmi képviselő (bizottság) a Munka Törvénykönyvében szabályozott kollektív munkaügyi vitát kezdeményezhet.

Vhr. 11. §¹⁰⁷ A munkahelyi munkavédelmi program elkészítésére vonatkozó javaslat munkáltató részéről történő elutasítása esetén kollektív munkaügyi vita kezdeményezhető a 2. számú mellékletben meghatározott I. veszélyességi osztályba tartozó és 50 főnél több munkavállalót foglalkoztató, valamint a II. veszélyességi osztályba tartozó és 300 főnél több munkavállalót foglalkoztató munkáltatóval szemben.

Mvt.75. §¹⁰⁸ (1) A munkáltatónak biztosítania kell a feltételeket annak érdekében, hogy a munkavédelmi képviselő a jogait gyakorolhassa, így különösen

a) a feladatai elvégzéséhez szükséges, átlagkeresettel fizetett munkaidő-kedvezményt, amely a munkavédelmi képviselő, a testület tagja esetében a havi munkaideje legalább tíz százaléka;

b) a szükséges eszközöket, így különösen a működési, technikai, anyagi feltételeket, továbbá a vonatkozó szakmai előírásokat;

c) egy választási ciklusban, a képviselő megválasztását követő egy éven belül legalább 16 órás képzésben, ezt követően évente legalább 8 órás továbbképzésben való részvétel lehetőségét.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak költségei a munkáltatót terhelik, illetve a c) pont szerinti képzés csak rendes munkaidőben történhet, szükség szerint külső helyszínen is megtartható.

Mvt.76. § (1)¹⁰⁹ A munkavédelmi képviselőt (bizottságot) jogai gyakorlása miatt hátrány nem érheti.

(2) A munkavédelmi képviselő (bizottság) a működése során tudomására jutott adatok, tények nyilvánosságra hozatala tekintetében az üzemi tanács tagjára (üzemi megbízottra) megállapított munkajogi szabályoknak megfelelően köteles eljárni.

(3) A munkavédelmi képviselő munkajogi védelmére a választott szakszervezeti tisztségviselőre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a közvetlen felsőbb szakszervezeti szervezen a bizottságot, annak hiányában a munkavédelmi képviselőt megválasztó munkavállalókat kell érteni.

Mvt.77. §¹¹⁰ E törvény 70–76. §-ainak alkalmazásában nem munkavállaló a büntetés-végrehajtási jogviszonyban munkát végző személy.

Munkavédelmi Bizottság

¹⁰⁴ Az Mvt. 72. §-ának (3) bekezdése a 2004: XI. törvény 25. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁰⁵ A Magyar Közlöny 1993. évi 173. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

¹⁰⁶ Az Mvt. 73. §-ának (1) bekezdése a 2004: XI. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁷ A Vhr. 11. §-a a 20/1997. (XII.19.) MüM rendelet 4. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁸ Az Mvt. 75. §-a a 2004: XI. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁹ Az Mvt. 76. §-ának (1) bekezdése a 2004: XI. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁰ Az Mvt. 77. §-a az 1996: LXII. törvény 104. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg.

Mvt.78. §¹¹¹ Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos országos érdekegyeztetést a munkavállalók, a munkáltatók érdekképviseleti szervezetei és a Kormány képviselőiből (a továbbiakban: tárgyaló csoportok) álló, az Országos Érdekegyeztető Tanács keretében, saját ügyrend szerint működő Munkavédelmi Bizottság látja el.

Mvt.79. §¹¹² (1) A Munkavédelmi Bizottság az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó érdekegyeztető tevékenysége keretében

a) előzetesen véleményezi a 11. §-ban megjelölt jogszabályok és egyéb előírások, intézkedések tervezeteit, a beszámolókat (jelentéseket) és az időszakos programokat azzal, hogy egyhangú állásfoglalását vagy a tárgyaló csoportok eltérő véleményét az előterjesztéseken fel kell tüntetni;

b) részt vesz a munkavédelem országos programjának, annak végrehajtását szolgáló éves intézkedési és ütemterveknek a kialakításában, értékelésében és felülvizsgálatában;

c) tárgyal és állást foglal, illetve ajánlást alakít ki a tárgyaló csoportok által előterjesztett, továbbá az Országos Érdekegyeztető Tanács által hozzá utalt munkavédelmi kérdésekről;

d) ajánlásokat alakít ki a munkavédelemre vonatkozó szabályokban rögzítetteket meghaladó munkavédelmi követelményekről;

e) munkájáról a közvéleményt tájékoztatja;

f) a 80. §-ban meghatározott keretben javaslatot tesz a felügyelet által kiszabott pénzbírságok pályázat útján történő felhasználására, továbbá saját adataival, megállapításaival szükség szerint segíti a munkavédelmi információs rendszer működését.

(2) A Munkavédelmi Bizottság működésével kapcsolatos titkársági, adminisztratív teendőket az OMMF látja el.

A pénzbírságok felhasználása

Mvt.80. §¹¹³ (1)¹¹⁴ A felügyelet által a 82. § (1) bekezdése alapján kiszabott pénzbírságot az OMMF kincstári előirányzat-felhasználási keretszámlájára kell befizetni. A számla javára ilyen címen fennálló tartozás adók módjára behajtható köztartozásnak minősül.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bírságösszeg fele nyilvános pályáztatás útján kizárólag az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés céljainak támogatására, valamint fennmaradó része a közcélú állami munkavédelmi információs rendszer [14. § (1) bekezdés e) pontja] folyamatos működtetésére használható fel.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott pályázati és információs rendszer részletes szabályait a szociális és családügyi miniszter – az egészségügyi, valamint a gazdasági miniszterrel egyetértésben – rendeletben állapítja meg.¹¹⁵

VII. Fejezet

A MUNKAVÉDELEM HATÓSÁGI FELÜGYELETE

Mvt.81. § (1)¹¹⁶ A munkavédelemre vonatkozó szabályok megtartásának elősegítését, valamint ellenőrzését az e törvényben és külön jogszabályban megállapított jogállással és hatáskörrel rendelkező OMMF, ÁNTSZ és a bányafelügyelet, illetve ezek területi szervei (a továbbiakban együttesen: felügyelet) általános jelleggel látják el.

¹¹¹ Az Mvt. 78. §-a a 2004: XI. törvény 29. §-ával megállapított szöveg.

¹¹² Az Mvt. 79. §-a a 2004: XI. törvény 30. §-ával megállapított szöveg.

¹¹³ A Mvt. 80. §-át és az azt megelőző címet az 1999: CXXII. törvény 35. §-a állapította meg.

¹¹⁴ Az Mvt. 80. §-ának (1) bekezdése a 2002: LIII. törvény 41. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁵ Lásd az 5/2002. (XI. 12.) FMM rendeletet.

¹¹⁶ Az Mvt. 81. §-ának (1) bekezdése az 1999: CXXII. törvény 36. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

(2)¹¹⁷ A felügyeletek saját hatáskörükben megfelelő tájékoztatást adnak a közbeszerzési jogszabályban meghatározott ajánlattevő részére a munkavállalók egészségére és biztonságára vonatkozó kötelezettségekről.

(3)¹¹⁸ A felügyeletek tájékoztatással és tanácsadással segítik a munkáltatókat és munkavállalókat, a munkavédelmi képviselőket, továbbá az érdekképviselőket, hogy azok a munkavédelemmel kapcsolatos jogaikat gyakorolhassák és kötelezettségeiket teljesíthessék.

(4)¹¹⁹ A felügyeletek ellenőrzése kiterjed

a) a munkáltatók és munkavállalók egészségét nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére;

b) a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére;

c) a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.

(5)¹²⁰ A felügyeletek jogosultak

a) az ellenőrzésük során feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében e törvényben és külön jogszabályban meghatározott intézkedés és felelősségre vonás alkalmazására;

b)¹²¹

Mvt.82. § (1)¹²² A felügyeletek munkavédelmi bírságot alkalmaznak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval szemben.

(2)¹²³ A munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyezteti különösen

a) a 21. §-ban meghatározott feltételek szerinti munkavédelmi üzembe helyezés elmulasztása;

b) a 23. § (1) bekezdésében meghatározott időszakos biztonsági felülvizsgálat elmulasztása;

c) a 23. § (2) bekezdésében meghatározott soron kívüli ellenőrzés elmulasztása;

d) az 54. § (2) bekezdésében meghatározott kockázatértékelés elmulasztása a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendelete szerinti legmagasabb veszélyességi osztályba tartozó munkáltató esetében;

e) a szükséges védőberendezések, egyéni védőeszközök működésképtelensége, illetve hiánya;

f) a veszélyes munkahelyen, veszélyes munkaeszkővel vagy veszélyes technológiai folyamatban végzett munka esetén a munkaköri alkalmasság esedékes orvosi vizsgálatának vagy az alkalmasságot megállapító orvosi véleménynek a hiánya is.

11/A. §¹²⁴ A munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyezteti a tevékenysége alapján a 2. számú melléklet szerinti I. veszélyességi osztályba sorolt munkáltató esetében a kockázatértékelés [Mvt. 54. § (2) bekezdés] elmulasztása.

(3)¹²⁵ A munkavédelmi bírság összege 50 000 Ft-tól 10 000 000 Ft-ig terjedhet.

¹¹⁷ Az Mvt. 81. §-ának új (2) bekezdését a 2004: XI. törvény 31. §-a iktatta be, egyidejűleg az eredeti (2)–(4) bekezdés számozását (3)–(5) bekezdésre változtatva.

¹¹⁸ Az Mvt. 81. §-a eredeti (2) bekezdésének számozását (3) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 31. §-a.

¹¹⁹ Az Mvt. 81. §-a eredeti (3) bekezdésének számozását (4) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 31. §-a.

¹²⁰ Az Mvt. 81. §-a eredeti (4) bekezdésének számozását (5) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 31. §-a.

¹²¹ Az Mvt. 81. §-a (5) bekezdésének b) pontját a 2004: XI. törvény 34. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹²² Az Mvt. 82. §-ának (1) bekezdése a 2004: XI. törvény 32. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹²³ Az Mvt. 82. §-ának új (2) bekezdését a 2004: XI. törvény 32. § (2) bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti (2)–(4) bekezdés számozását (3)–(5) bekezdésre változtatva.

¹²⁴ A Vhr. 11/A. §-át a 16/2004. (IV. 19.) FMM rendelet 3. §-a iktatta a szövegbe.

¹²⁵ Az Mvt. 82. § (2) bekezdése a 2001: LXXVIII. törvény 20. § (1) bekezdésével megállapított szöveg, e módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően

(4)¹²⁶ A felügyelet a munkavédelmi bírságot telephelyenként szabják ki, amennyiben az azonos időben lefolytatott eljárás során megállapítást nyer, hogy az (1) bekezdésben leírt veszélyeztetést ugyanazon jogszabályi rendelkezést megsértve a munkáltató több telephelyén valósítja meg.

(5)¹²⁷ A munkavédelmi bírságot a súlyos veszélyeztetést feltáró felügyelő javaslata alapján az illetékes megyei (fővárosi) szerv vezetője, az ÁNTSZ illetékességi körében a városi tisztifőorvos mint elsőfokú hatóság a veszélyeztetés mértéke alapján, valamint a mulasztás személyi és tárgyi körülményeinek mérlegelésével szabja ki.

Mvt.82/A. §¹²⁸ A Munka Törvénykönyve 106/A. §-ában meghatározott, a munkavédelemre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése céljából tartott vizsgálatok tapasztalatairól a felügyelet beszámolót készítenek az ellenőrzés eredményeire vonatkozó tájékoztatás megadásáért felelős Gazdasági Minisztérium illetékes hivatala számára. A tájékoztatásban foglalt megállapításokra az e törvény 14. §-ának (1) bekezdése e) pontjában meghatározott jelentésnek ki kell terjednie.

Az OMMF, illetve a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségei¹²⁹ jogkörére vonatkozó külön szabályok¹³⁰

Mvt.83. § Az OMMF elsőfokú hatósági jogkörében

a)¹³¹ a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendelete szerint engedélyezi a Magyar Mérnöki Kamara hatáskörébe nem tartozó munkabiztonsági szakértők működését, és az engedélyezésekről nyilvántartást vezet;

Vhr. 12. §¹³² (1) Munkabiztonsági szakértői tevékenység az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF), valamint a Magyar Mérnöki Kamara (a továbbiakban: MMK) területi kamarai szervezetei által kiadott engedély alapján a 6. számú mellékletben felsorolt szakterületeken folytatható.

(2) Szakértői engedélyt az kaphat, aki az adott szakterületen egyetemi vagy főiskolai végzettséggel és felsőfokú munkavédelmi (munkabiztonsági) szakképesítéssel, legalább 5 éves munkabiztonsági gyakorlattal, valamint a szakértői működésről szóló külön jogszabályban előírt feltételekkel, illetve műszaki szakterület esetén mérnök kamarai tagsággal rendelkezik.

(3) A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvény¹³³ szerint mérnök kamarai tagságra jogosult mérnökök, illetve a felsőoktatási alapképzés műszaki, természettudományi vagy agrár szakán szerzett végzettséggel rendelkezők engedély iránti kérelmüket az MMK területi kamarai szervezeteinél nyújthatják be.

megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni. A (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 32. § (2) bekezdése.

¹²⁶ Az Mvt. 82. § új (3) bekezdését a 2001: LXXVIII. törvény 20. § (2) bekezdése iktatta a szövegbe, egyidejűleg az eredeti (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre változtatva. E módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni. A (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 32. § (2) bekezdése.

¹²⁷ Az Mvt. 82. §-a (4) – eredeti (3) – bekezdésének számozását (5) bekezdésre változtatta a 2004: XI. törvény 32. §-ának (2) bekezdése.

¹²⁸ A 82/A. §-t a 2001: XVI. törvény 34. §-ának (1) bekezdése iktatta be, e módosító törvény 25. §-ának (2) bekezdése alapján a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba; a 2002: LIII. törvény 54. § (4) bekezdése alapján rendelkezéseit első alkalommal a hatálybalépést követően kell alkalmazni.

¹²⁹ A 2004: XI. törvény 34. § (5) bekezdése alapján a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségen területi felügyelőséget kell érteni.

¹³⁰ Az Mvt. 83. §-a előtti alcímet az 1996: CVII. törvény 40. §-ának (4) bekezdése állapította meg, s az 1999: CXXII. törvény 36. §-ának (2) bekezdése módosította.

¹³¹ Az Mvt. 83. §-ának a) pontja a 2002: LIII. törvény 42. §-ával megállapított szöveg.

¹³² A Vhr. 12. §-a a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelet 4. §-ával megállapított szöveg.

¹³³ Lásd az 1996. évi LVIII. törvényt.

(4) A (3) bekezdésben fel nem sorolt, felsőfokú végzettséggel rendelkezők (pl. jogász, közgazdász, orvos, bölcsész) engedély iránti kérelmüket az OMMF-hez nyújthatják be.

(5) A munkabiztonsági szakértői engedély az alapképesítéshez tartozó szakterületre, valamint a 6. számú melléklet 30–32. pontjaiban felsorolt szakterületekre adható meg.

(6) A szakértői engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell az (1) bekezdés szerinti szakterületet a szakágazat megjelölésével, továbbá a kérelemhez csatolni kell a (2) bekezdésben előírt feltételekre vonatkozó érvényes okiratok, bizonyítványok hiteles másolatát, valamint az eddigi szakértői működés részletes leírását.

(7) Ha a kérelem nem felel meg az (1)–(2) bekezdésekben foglaltaknak, a hatáskörrel rendelkező (1) bekezdés szerinti engedélyező szerv a hiányok megjelölése mellett a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel és egyben figyelmezteti, ha a kérelmet újra hiányosan nyújtja be vagy a hiánypótlási határidőt elmulasztja, az engedély kiadása iránti kérelmet elutasítja. Ha a kérelmező az e rendeletben, illetve a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvényben előírt feltételeknek megfelel, akkor az engedélyező szerv az engedély kiadását és a szakértő nyilvántartásba vételét nem tagadhatja meg.

(8) A kiadott engedély 5 évig érvényes, amely kérelemre meghosszabbítható.

(9) A szakértői engedélyt hivatalból vissza kell vonni, ha az engedélyező szerv megállapítja, hogy az engedély kiadásának feltételei nem álltak fenn. Az engedély visszavonható, ha a szakértő a tevékenységét az engedélyében foglaltaktól eltérően vagy az e rendeletben, illetve a szakértői működésről szóló külön jogszabályokban előírt rendelkezések megsértésével (pl. szakszerűtlenül) folytatja és a jogsértést az engedélyező szerv felszólítására sem szünteti meg.

(10) A munkavédelemmel kapcsolatos hatósági jogkört gyakorló személy [Mvt. 81. § (1) bekezdés] az illetékességi területén működő munkáltatónál munkabiztonsági szakértői tevékenységet nem végezhet.

Vhr. 13. §¹³⁴ (1) A munkabiztonsági szakértői engedély kiadásáért 5000 Ft összegű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, a szakértői nyilvántartásba vételért pedig az illetékekről szóló törvényben meghatározott összegű illetéket kell illetékbélyegben a kérelmen leróni. A díjat a kérelem benyújtásával egyidejűleg kell az OMMF, illetve az MMK területi kamarája részére befizetni. A befizetés postai vagy banki átutalási megbízással történhet.

(2) A díjat, illetve túlfizetés esetén a díjtöbbletet hivatalból, harminc napon belül vissza kell téríteni, ha

a) a kérelem visszavonásáról – a kérelmező írásbeli bejelentése alapján – az engedélyező szerv a tevékenységének megkezdését megelőzően tudomást szerzett, vagy

b) a befizetést igazoló okiratok alapján megállapítható, hogy a kérelmező az (1) bekezdésben meghatározott összeget meghaladó díjat fizetett.

(3) A díjat a kérelem elutasítása esetén, illetve a (2) bekezdésben meghatározott eseteken túlmenően az engedélyező szerv nem köteles visszatéríteni.

(4) A nyilvántartásba vett munkabiztonsági szakértők névjegyzékét és az engedélyek érvényességi idejét az OMMF a hivatalos lapjában, az MMK pedig a szakértői névjegyzékében évenkénti rendszerességgel teszi közzé.

b)¹³⁵

Vhr. 13/A. §¹³⁶

Mvt.84. § (1)¹³⁷ A megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség¹³⁸ felügyelője elsőfokú hatóságként jogosult

a)¹³⁹ a munkahelyek tekintetében a munkáltatót határozatlan kötelezni, hogy írásban nyújtson tájékoztatást a megjelölt munkabiztonsági követelmények teljesítéséről;

¹³⁴ A Vhr. 13. §-a a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelet 5. §-ával megállapított szöveg.

¹³⁵ Az Mvt. 83. §-ának b) pontját a 2002: LIII. törvény 54. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépése napjával.

¹³⁶ A Vhr. 13/A. §-t a 20/1997. (XII.19.) MüM rendelet 6. §-a iktatta be, a 16/2004. (IV. 19.) FMM rendelet 5. §-a hatályon kívül helyezte.

¹³⁷ Az Mvt. 84. § (1) bekezdésének bevezető szövegrésze az 1996: CVII. törvény 40. §-ának (5) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³⁸ A 2004: XI. törvény 34. § (5) bekezdése alapján a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségen területi felügyelőséget kell érteni.

¹³⁹ Az Mvt. 84. § (1) bekezdésének új a) pontját a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a iktatta a szövegbe, egyidejűleg az eredeti a)–k) pont jelölését b)–l) pontra változtatva. E módosító

- b)¹⁴⁰ illetékességi területén valamennyi munkahelyen — külön engedély nélkül — ellenőrzést tartani;
- c)¹⁴¹ a munkabaleseteket, kivéve a közúti és légi közlekedéssel kapcsolatosakat — a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve — kivizsgálni;
- d)¹⁴² a munkáltatót felhívni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítésére;
- e)¹⁴³ a munkáltatót a feltárt hiányosságok meghatározott határidőn belül történő megszüntetésére kötelezni;
- f)¹⁴⁴ az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó előírások súlyos megszegésével foglalkoztatott munkavállalót a kifogásolt munkavégzéstől eltiltani;
- g)¹⁴⁵ a munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén — annak elhárításáig — a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzemrész, munkaeszköz működésének, használatának felfüggesztését elrendelni;
- h)¹⁴⁶ elrendelni a 23. § (2) bekezdése szerinti ellenőrzést;
- i)¹⁴⁷ a munkabaleset bejelentését vagy kivizsgálását elrendelni, ha a bejelentést vagy a kivizsgálást elmulasztották, vagy nem a jogszabályban foglaltaknak megfelelően végezték;
- j)¹⁴⁸ a munkaeszköz és egyéni védőeszköz működését, használatát felfüggeszteni, ha az nem rendelkezik a 18. § (3)–(4) bekezdéseiben meghatározott okirattal;
- k)¹⁴⁹ a munkáltatót arra kötelezni, hogy az éjszakai munkavégzés keretében foglalkoztatott munkavállalói átlagos statisztikai létszámát, munkarendjét, az éjszakai munkavégzés körülményeire vonatkozó – a határozatban megjelölt egyéb – információkat, valamint a közölt adatokban, tényekben bekövetkező változást időszakonként bejelentse.
- l)¹⁵⁰ a szabálysértésre vonatkozó külön jogszabályok szerint eljárni.
- (2) A felügyelő köteles a bejelentett súlyos munkabaleset — a munkáltató ez irányú felelősségét nem érintve — kivizsgálni.
- (3)¹⁵¹ A felügyelő az (1) bekezdés f), g) és j) pontjaiban foglalt határozatának azonnali végrehajtását rendelheti el.

törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

¹⁴⁰ Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti a) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a b) pontra változtatta.

¹⁴¹ Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti b) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a c) pontra változtatta.

¹⁴² Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti c) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a d) pontra változtatta.

¹⁴³ Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti d) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a e) pontra változtatta.

¹⁴⁴ Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti e) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a f) pontra változtatta.

¹⁴⁵ Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti f) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a g) pontra változtatta.

¹⁴⁶ Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti g) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a h) pontra változtatta, szövegét a 2004: XI. törvény 34. § (3) bekezdése állapította meg.

¹⁴⁷ Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti h) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a i) pontra változtatta.

¹⁴⁸ Az Mvt. 84. § (1) bekezdése eredeti i) pontjának jelölését a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a j) pontra változtatta, szövege a 2002: LIII. törvény 43. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁴⁹ A 84. § (1) bekezdésének új j) pontját a 2001: XVI. törvény 34. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe, egyidejűleg az eredeti j) pont jelölését k) pontra változtatva. A j) pont jelölését k) pontra a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a változtatta.

¹⁵⁰ A 84. § (1) bekezdése eredeti j) pontjának jelölését k) pontra változtatta a 2001: XVI. törvény 34. §-ának (2) bekezdése, a jelölést l) pontra a 2001: LXXVIII. törvény 21. §-a változtatta.

¹⁵¹ Az Mvt. 84. §-ának (3) bekezdése a 2002: LIII. törvény 43. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

Mvt.85. § a) Az OMMF elnöke hatósági ügyekben felettes szervnek minősül a megyei (fővárosi) felügyelőség vezetője, illetve az OMMF által hozott határozatok vonatkozásában.

b) A felügyelő felettes szerve hatósági ügyekben az OMMF.

Mvt.86. §¹⁵² Az OMMF, illetve a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség¹⁵³ hatósági jogköre nem terjed ki a külön jogszabályban meghatározott munka- és sugáregészségügyi, az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos sugárvédelmi feladatok ellenőrzésére, a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó hatósági ügyekre, továbbá a fegyveres erőkre, a fegyveres szervekre (ideértve a hivatásos önkormányzati tűzoltóságot és más rendvédelmi szervet), a katasztrófavédelem központi és területi szerveire, amelyekre vonatkozóan az irányító jogkört gyakorló miniszter látja el a munkavédelmi hatósági felügyeleti tevékenységet.

VII/A. Fejezet¹⁵⁴

A távmunkavégzés eltérő munkavédelmi szabályai

Mvt.86/A. § (1) A távmunkavégzésre e törvény szabályait a jelen fejezetben felsorolt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A 2. § (2) bekezdése harmadik mondatában, illetve az 54. § (7) bekezdése c) pontjában foglaltakhoz képest a távmunkavégzés – a munkáltatóval kötött megállapodás alapján – a munkavállaló által biztosított munkaeszközzel is történhet. Az ilyen munkaeszköz használatát a munkáltató munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálatot követően engedélyezi. A vizsgálat elvégzésére megfelelően irányadók a 21. § (3)–(4) bekezdéseiben előírtak.

(3) Távmunkavégzés csak a munkáltató által munkavédelmi szempontból előzetesen megfelelőnek minősített munkahelyen folytatható. A munkahelyen a munkavállaló csak a munkáltató hozzájárulása alapján változtathatja meg a munkavédelmi szempontból lényeges munkakörülményeket.

(4) Az Mt. alkalmazásában indokolt esetnek minősül a munkáltató vagy megbízottjának ellenőrzése, ha az az 54. § (7) bekezdése b) pontjában leírt feladatok végrehajtása érdekében történik.

(5) A (4) bekezdésben szereplő ellenőrzésen túlmenően a munkáltató vagy megbízottja – így különösen a 8. §-ban, illetve 57–58. §-ban megjelölt személy – a szükséges munkavédelmi feladatok elvégzése, a munkavédelmi eljárások lefolytatása – így különösen az üzembe helyezés, kockázatértékelés, felülvizsgálat, balesetvizsgálat – céljából léphet be és tartózkodhat a munkavégzési helyként szolgáló ingatlan területén.

(6) A munkáltató a munkavállalót tájékoztatja a VI. fejezetben meghatározott munkahelyi munkavédelmi tanácskozási és érdekképviselési lehetőségekről és gyakorlatról, továbbá az ezzel összefüggő feladatot ellátó felelős személyekről, elérhetőségük adatairól. A munkavégzési helyként szolgáló ingatlan területére a munkavédelmi képviselő a munkavállaló beleegyezésével léphet be és tartózkodhat.

(7) A 81. § (4) bekezdésében meghatározott hatósági ellenőrzésről a felügyelet a munkáltatót és a munkavállalót az ellenőrzés megkezdése előtt legalább 3 munkanappal tájékoztatja. A munkáltató az ilyen céllal a munkavégzési helyként szolgáló ingatlan területére történő belépéshez szükséges hozzájárulást a munkavállalótól legkésőbb az ellenőrzés megkezdéséig beszerzi.

VIII. Fejezet

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

Mvt.87. § E törvény alkalmazásában:

1. ¹⁵⁵ *Áttelepítés:* munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezésre kötelezett munkaeszköz olyan áthelyezése, amely üzembe helyezési, üzemeltetési körülményei tekintetében lényeges változást okoz.

¹⁵² Az Mvt. 86. §-a az 1997: CII. törvény 16. §-ával megállapított és a 2004: XI. törvény 34. § (3) bekezdése szerint módosított szöveg.

¹⁵³ A 2004: XI. törvény 34. § (5) bekezdése alapján a megyei (fővárosi) munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségen területi felügyelőséget kell érteni.

¹⁵⁴ Az Mvt. VII/A. Fejezetét, címét és 86/A. §-át a 2004: XXVIII. törvény 8. §-a iktatta be.

1/A.¹⁵⁶ *Baleset*: az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.

1/B.¹⁵⁷ *Kockázat*: a veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.

2. *Létesítés*: az a folyamat, melynek eredményeként új üzem, munkahely jön létre, vagy meglévő felújítása, bővítése, átalakítása, illetve gép telepítése történik, függetlenül attól, hogy létrejötté után termelő vagy nem termelő célra használják.

2/A.¹⁵⁸ *Megelőzés*: a munkáltató által megtett vagy tervezett intézkedések a munkáltatói tevékenység bármely fázisában, amelyeknek célja a munkával összefüggő kockázatok megelőzése vagy csökkentése.

3. *Munkabaleset*: az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.

Bányászati munkabaleset: az a munkabaleset, amely a bányászati tevékenység során bármely munkáltatónál következett be.

Súlyos az a munkabaleset (bányászati munkabaleset), amely

a)¹⁵⁹ a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette), magzata vagy újszülöttje halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;

b) valamely érzékszerv (vagy érzékelőképesség) és a reprodukciós képesség elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását okozta;

c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;

d) súlyos csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);

e) beszélőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elme zavart okozott.

4. *Munkaeszköz*: minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz).

5.¹⁶⁰ *Munkahely*: minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a föld alatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak. Munkahelynek kell tekinteni a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozó munkavégzési helyét e törvénynek a 9. § (2) bekezdésében meghatározott rendelkezései tekintetében.

5/A.¹⁶¹ *Munkaképtelen*: az a munkavállaló, aki a balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota miatt munkát nem tud végezni, függetlenül attól, hogy erre az időtartamra táppénzben részesül vagy sem.

¹⁵⁵ Az Mvt. 87. §-ának új 1. pontját a 2002: LIII. törvény 44. § (1) bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti 1. és 1/A. pont számozását 1/A. és 1/B. pontra változtatva.

¹⁵⁶ Az Mvt. 87. §-a eredeti 1. pontjának számozását a 2002: LIII. törvény 44. § (1) bekezdése 1/A. pontra változtatta.

¹⁵⁷ Az Mvt. 87. § 1/A. pontját az 1997: CII. törvény 17. § (1) bekezdése iktatta be, számozását 1/B. pontra változtatta a 2002: LIII. törvény 44. § (1) bekezdése, szövegét a 2004: XI. törvény 33. § (1) bekezdése állapította meg.

¹⁵⁸ Az Mvt. 87. § 2/A. pontját a 2001: LXXVIII. törvény 22. § (1) bekezdése iktatta a szövegbe, e módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

¹⁵⁹ Az Mvt. 87. §-ának 3. a) pontja a 2004: XI. törvény 33. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁶⁰ Az Mvt. 87. §-ának 5. pontja a 2002: LIII. törvény 44. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁶¹ Az Mvt. 87. §-ának 5/A. pontját a 2004: XI. törvény 33. § (3) bekezdése iktatta be.

6. *Munkavállaló*: a szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.

6/A.¹⁶² *Munkavédelmi képviselő*: olyan, a munkavállalók által választott személy, aki a munkáltatóval való együttműködés során képviseli az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő munkavállalói jogokat és érdekeket.

7. *Munkavédelmi üzembe helyezés*: az a munkavédelmi eljárás, amelynek során az üzemeltető meggyőződik arról, hogy az adott létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti, és üzemeltetését elrendeli.

8.¹⁶³ *Munkáltató*: a munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató. Munkáltatónak kell tekinteni a munkaerő-kölcsönzés keretében átengedett munka-vállalót kölcsönvevőként foglalkoztatót, a kirendelt munkavállalót foglalkoztatót, a szakképzés keretében gyakorlati oktatást folytatót, valamint a más nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozót a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmére vonatkozó rendelkezések [9. § (2) bekezdés] tekintetében. A társadalmi munka esetén munkáltató a társadalmi munka szervezője.

8/A.¹⁶⁴ *Sérülékeny csoport*: az a munkavállalói kategória, amelybe tartozó munkavállalókat testi, lelki adottságaik, állapotuk következtében a munkavégzéssel összefüggő kockázatok fokozottan fenyegetnek, illetve akik maguk is fokozott kockázatot jelenthetnek munkavégzésük során (pl. fiatalok, terhes, nemrég szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek).

9.¹⁶⁵ *Szervezett munkavégzés*: a munkaviszonyban, a közszolgálati, illetve a közalkalmazotti jogviszonyban, szövetkezeti tagság esetén a munkaviszony jellegű jogviszonyban, a szakképző iskolákban a tanulói jogviszony keretében a szakmai képzési követelmények teljesülése során, továbbá a tanuló szerződés alapján, a hallgatói jogviszonyban a gyakorlati képzés során, a büntetés-végrehajtási jogviszonyban (előzetes letartóztatásban, elítéltként), a közigazgatási határozat alapján, a fegyveres erők, a fegyveres szervek (ideértve a hivatásos önkormányzati tűzoltóságot és más rendvédelmi szervet), a katasztrófavédelem központi és területi szerveinek tagjai által szolgálati viszonyukban, a polgári szolgálatban végzett munka, valamint a munkáltató által kezdeményezett, irányított vagy jóváhagyott társadalmi munka.

Szervezett munkavégzésnek kell tekinteni továbbá a 40. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazása szempontjából a munkavállalót nem foglalkoztató gazdasági társaság természetes személy tagjának személyes közreműködésével végzett munkát is.

9/A.¹⁶⁶ *Telephely*: A tevékenység (munkavégzés) gyakorlásának – a munkáltató székhelyétől különböző – helye, ideértve a munkáltató fióktelepét is.

10. *Újraindítás*: az olyan — munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezett — munkaeszköz, technológia újbóli üzembe helyezése, amelyet műszaki okból egybefüggően 30 napot meghaladóan nem használtak, vagy amelyen teljes szétszereléssel együttjáró javítási munkafolyamatot végeztek.

11. *Veszélyes*: az a létesítmény, munkaeszköz, munkafolyamat, technológia, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége megfelelő védelem hiányában súlyos károsító hatásnak lehet kitéve.

12. *Veszélyes anyag*: minden anyag vagy készítmény, amely fizikai, kémiai vagy biológiai hatása révén veszélyforrást képviselhet, így különösen a

- robbanó,
- oxidáló,
- gyúlékony,
- sugárzó,
- mérgező,
- maró,
- ingerlő,
- szenzibilizáló,
- fertőző,
- rákkeltő,

¹⁶² Az Mvt. 87. §-ának 6/A. pontját a 2004: XI. törvény 33. § (4) bekezdése iktatta be.

¹⁶³ Az Mvt. 87. §-ának 8. pontja a 2002: LIII. törvény 44. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁶⁴ Az Mvt. 87. §-ának 8/A. pontját a 2004: XI. törvény 33. § (5) bekezdése iktatta be.

¹⁶⁵ Az Mvt. 87. §-ának 9. pontja a 2004: XI. törvény 33. § (6) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁶⁶ Az Mvt. 87. § 9/A. pontját a 2001: LXXVIII. törvény 22. § (2) bekezdése iktatta a szövegbe, e módosító törvény 26. § (3) bekezdése alapján a 2002. február 1-jét követően megindult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

- mutagén,
- teratogén,
- utódkárosító (beleértve a spontán vetélést, koraszülést és a magzat retardált fejlődését is),
- egyéb egészségkárosító anyag.

13. Veszélyforrás: a munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.

Veszélyforrás lehet különösen:

- a fizikai veszélyforrás, ezen belül a
 - = munkaeszközök, járművek, szállító-, anyagmozgató eszközök, ezek részei, illetve mozgásuk, termékek és anyagok mozgása,
 - = szerkezetek egyensúlyának megbomlása,
 - = csúszós felületek,
 - = éles, sorjás, egyenetlen felületek, szélek és sarkok,
 - = tárgyak hőmérséklete,
 - = a munkahelynek a föld (padló) szintjéhez viszonyított elhelyezése,
 - = szintkülönbség,
 - = súlytalanság,
 - = a levegő nyomása, hőmérséklete, nedvességtartalma, ionizációja és áramlása,
 - = zaj, rezgés, infra- és ultrahang,
 - = világítás,
 - = elektromágneses sugárzás vagy tér,
 - = részecskesugárzás,
 - = elektromos áramköri vagy sztatikus feszültség,
 - = aeroszolok és porok a levegőben;
- a veszélyes anyag (lásd 12. pont);
- a biológiai veszélyforrás, ezen belül a
 - = mikroorganizmus és anyagsereterméke,
 - = makroorganizmus (növény, állat);
 - a fiziológiai, idegrendszeri és pszichés igénybevétel.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Mvt.88. § (1) E törvény 1994. január 1-jén lép hatályba.

(2)¹⁶⁷ E törvény 19. §-ának (3) bekezdésében, 21. §-ának (1), (3) és (5)–(6) bekezdéseiben, 24. §-ában, 25. §-ában, 31–34. §-aiban, 40. §-ának (1) bekezdésében, 43. §-ában, 44. §-ának (1) bekezdésében, 45. §-ának (1) bekezdésében, 50. §-ában, 56. §-ában, 60. §-ában foglaltak részletes szabályait – a 47. §-ban leírt külön szabályozást nem érintve – a népjóléti miniszter a munkaügyi miniszterrel egyetértésben – a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény hatálya alá tartozó tevékenységekre a munkaügyi miniszterrel és az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszterrel¹⁶⁸ egyetértésben – határozza meg.¹⁶⁹

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a hatályát veszti a munkavédelemről szóló 47/1979. (XI. 30.) MT rendelet, valamint az azt módosító és végrehajtásáról rendelkező jogszabályok:

- 64/1980. (XII. 29.) MT rendelet,
- 18/1984. (III. 31.) MT rendelet,
- 12/1985. (III. 14.) MT rendelet,
- 4/1987. (II. 9.) MT rendelet,
- 63/1989. (VI. 30.) MT rendelet,
- 96/1991. (VII. 23.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja,

¹⁶⁷ A 88. § (2) bekezdése az 1997: CII. törvény 17. §-ának (2) bekezdésével megállapított és a 2002: LIII. törvény 53. § (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

¹⁶⁸ Lásd az 1998: XXXVI. tv. 2. §-a (1) bekezdésének f) pontját.

¹⁶⁹ Lásd az 50/1999. (XI. 3.) EüM, a 61/1999. (XII. 1.) EüM, a 65/1999. (XII. 22.) EüM, a 26/2000. (IX. 30.) EüM, a 18/2001. (IV. 28.) EüM, a 18/2002. (XII. 28.) ESZCSM rendeletet.

- 4/1986. (IV. 15.) BkM rendelet,
- 10/1981. (IX. 17.) EüM rendelet és az azt módosító 2/1986. (IV. 7.) EüM rendelet,
- 5/1986. (V. 7.) ÉVM rendelet,
- 3/1986. (II. 27.) IpM rendelet és az azt módosító 2/1990. (II. 16.) IpM rendelet, 2/1990. (VIII. 21.) IKM rendelet,
- 3/1986. (III. 9.) KM rendelet,
- 2/1986. (IV. 1.) KkM rendelet,
- 4/1986. (III. 9.) MÉM rendelet és az azt módosító 13/1990. (IV. 30.) MÉM rendelet és a 19/1992. (I. 28.) Korm. rendelet 6. §-a,
- 9/1981. (VI. 13.) MM rendelet és az azt módosító 2/1986. (III. 20.) ME rendelet,
- 1/1982. (I. 1.) PM rendelet és az azt módosító 4/1990. (II. 7.) PM rendelet,
- a munkavédelmi szakértőkről szóló 4/1985. (II. 21.) ME rendelet,
- a munkavédelmi minősítésről szóló 7/1985. (VII. 20.) ME rendelet,
- a munkavédelmi oktatásról és vizsgáztatásról szóló 9/1985. (VII. 20.) ME rendelet, illetve az ezt módosító 18/1989. (VII. 4.) SZEM rendelet,
- a foglalkozási balesetek kivizsgálásáról, bejelentéséről és nyilvántartásáról szóló 3/1987. (XI. 4.) ME rendelet és az ezt módosító 5/1989. (III. 1.) SZEM rendelet,
- a munkahelyek általános egészségügyi követelményeiről szóló 2/1981. (II. 7.) EüM rendelet 2. § első mondata, 3. §, 7. § (1) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 20. § (1) bekezdése és a 23—24. §-a,
- a munkavédelemről szóló 2/1986. (IX. 17.) MP rendelkezés,
- a munkavédelemről szóló 30/1981. (HK. 18.) HM utasítás és a módosításról szóló 26/1984. (HK. 15.) HM utasítás,
- a munkavédelemről szóló 108/1987. (IK. 7.) IM utasítás, továbbá az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőségről szóló 98/1990. (XI. 28.) Korm. rendelet,
- a 22/1982. (XI. 26.) IpM rendelet a munkavédelemről a kisiparban,
- a 19/1982. (XII. 27.) BkM rendelet a munkavédelemről a magánkereskedelemben,
- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 65. § (2) bekezdése, valamint a 197. § c) pontjából a „— (2)” szövegrész.

(4) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az egyes szabálysértésekről szóló, többször módosított 17/1968. (IV. 14.) Korm. rendelet 76/A. §-sal egészül ki:

(A dolgozók érdekeinek megsértése)

„76/A. § (1) Az a munkáltató, aki a munkavédelmi képviselőt a munkavédelemre vonatkozó szabályban biztosított jogainak gyakorlásában szándékosan akadályozza, illetőleg a munkavédelmi képviselővel szemben jogainak gyakorlása miatt hátrányos intézkedést tesz, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt eljárás csak a munkavédelmi képviselő feljelentésére indítható.”

(5) Ahol jogszabály üzemegészségügyi szolgálatot említ, azon foglalkozás-egészségügyi szolgálatot, ahol üzem orvost, azon foglalkozás-egészségügyi orvost kell érteni.

(6) Ahol jogszabály az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőséget említi, ott Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőséget kell érteni.

(7)¹⁷⁰ E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban, a Tanács a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását szorgalmazó intézkedések bevezetéséről szóló 89/391/EGK irányelvvel, és a munkavállalók szolgáltatások nyújtása esetén történő kiküldetéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 96/71/EK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Vhr. 14. § (1) E rendelet 1994. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az e rendelet hatálybalépése előtt a 4/1985. (II. 21.) ME rendelet alapján kiadott munkavédelmi szakértői engedélyek, továbbá a 7/1985. (VII. 20.) ME rendelet alapján kiadott minősítő bizonyítványok az azokban foglalt időpontig és feltételekkel érvényesek.

¹⁷⁰ Az Mvt. 88. § (7) bekezdését a 2001: LXXVIII. törvény 23. §-a iktatta a szövegbe.

**Az Mvt. 21. §-ának (2) bekezdése alá tartozó
veszélyes munkaeszközök jegyzéke**

A gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet alapján:

1. Körfűrészek egy vagy több fűrészlappal, fa vagy hasonló, hús vagy hasonló anyagokhoz.
 - 1.1. Rögzített szerszámmal dolgozó fűrészgépek, amelyeknek fix a gépágyuk és a munkadarabot kézi vagy leszerelhető előtolással juttatják a szerszámhoz.
 - 1.2. Rögzített szerszámmal dolgozó fűrészgépek, amelyeknél az alternáló mozgású fűrészállványt kézzel vezérlik vagy azt hajtóművel szerelték fel.
 - 1.3. Rögzített szerszámmal dolgozó fűrészgépek, amelyek a munkadarabot gépi előtolással mozgatják és a munkadarab behelyezése (adagolása) és/vagy kivétele kézzel történik.
 - 1.4. Mozgószerszámú fűrészgépek gépi előtolással és a munkadarab kézzel végzett behelyezésével és/vagy kivételével.
2. Faipari gyalugépek kézi előtolással.
3. Faipari vastagsági gyalugépek egyoldali megmunkálásra, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.
4. Szalagfűrészek egy vagy több fűrészlappal, fa vagy hasonló, hús vagy hasonló anyagokhoz, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.
5. Az 1–4. és a 7. pont alatti munkaeszköz kombinált kivitelben.
6. Faipari csapmarógépek több szerszámtartóval, kézi előtolással.
7. Kézi láncfűrészgépek fa megmunkálására.
8. Függőleges marógépek kézi előtolással, fa és hasonló anyagok megmunkálására.
9. Prések, hajlítógépek fémmegmunkáláshoz, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik és a mozgó elemek lökete túllépheti a 6 millimétert, valamint a sebesség a 30 mm/s-ot.
10. Műanyag-feldolgozó fröccsöntőgépek vagy formázóprések, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.
11. Gumiipari fröccsöntőgépek vagy formázóprések, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.
12. Föld alatti munkára szolgáló
 - vasúti munkagépek, mozdonyok és fékezőkocsik;
 - hidraulikus energiával működtetett emelőtalpak;
 - munkagépekbe beépített belső égésű motorok.
13. Háztartási hulladékgyűjtő teherjárművek kézi töltésű és présmechanizmussal rendelkező kivitelben.
14. A 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet 1. számú mellékletének 3.4.7. pontjában meghatározott védőburkolatok és erőátviteli tengelyek univerzális csatlakozóval.

¹⁷¹ A Vhr. 1/a. számú melléklete a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelet 6. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

15. Járművekre szerelt emelők.

16. Személyek emelésére szolgáló gépek, amelyeknél fennáll a több mint 3 méter magasból történő leesés veszélye.

17. Pirotechnikai termékeket gyártó gépek.

Egyéb jogszabályok alapján:

18. Daruk és futómacskák gépi meghajtással.

19. Gépi hajtású emelőtargoncák.

20. Villamos emelődobok.

21. Rakodógépek.

22. Mezőgazdasági és erdészeti traktorok.

23. Járműűrités és -mozgatás különleges berendezései.

1/b. számú melléklet
az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez¹⁷²

Az Mvt. 21. §-ának (5) bekezdése alá tartozó egyes veszélyes munkaeszközök jegyzéke

1. Helyszíni összeszerelésű gépi meghajtású daruk

2. Járműűrités és -mozgatás helyszíni összeszerelésű különleges berendezései

2. számú melléklet
az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez¹⁷³

¹⁷² A Vhr. 1/b. számú melléklete a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelet 6. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁷³ A 2. számú melléklet a Magyar Közlöny 1994. évi 3. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő és a 20/1997. (XII. 19.) MüM rendelet 7. §-ának (2) bekezdése, a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése és 7. §-ának (1) bekezdése, valamint a 16/2004. (IV. 19.) FMM rendelet 4. §-a szerint módosított szöveg.

Munkavédelmi (munkabiztonsági) szakképesítéssel rendelkező személy foglalkoztatásának feltételei

1. A munkáltatók tevékenységük alapján a következő munkavédelmi szempontú veszélyességi osztályba tartoznak [ágazati számjelként a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozás rendszeréről szóló 9003/2002. (SK. 6.) KSH közlemény számjele szerepel]:

Ágazati számjel	Gazdasági tevékenység megnevezése
-----------------	-----------------------------------

I. VESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY

02.01	Erdőgazdálkodási termék-előállítás
10	Szénbányászat, tőzegkitermelés
11.10	Kőolaj-, földgázkitermelés
12	Urán-, tóriumérc-bányászat
13	Fémtartalmú érc bányászata
14	Egyéb bányászat
15.1	Húsfeldolgozás
15.2	Halfeldolgozás
20	Fafeldolgozás, fonottáru gyártása
	Kivéve:
	20.52 Parafa-, fonottáru gyártása
21	Papír, papírtermék gyártása
23	Kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás, nukleáris fűtőanyag gyártása
24	Vegyí anyag, termék gyártása
25	Gumi-, műanyag termék gyártása
26	Nemfém ásványi termék gyártása
27	Fémalapanyag gyártása
28.2	Fémtartály, fűtési kazán, radiátor gyártása
28.3	Gőzkazán gyártása
28.4	Fémalakítás, porkohászat
29	Gép, berendezés gyártása
35.11	Hajógyártás, -javítás
35.2	Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása
37.10	Fém visszanyerése hulladékból
40	Villamosenergia-, gáz-, gőz-, melegvízellátás
45	Építőipar
60	Szárazföldi, csővezetékes szállítás
61	Vízi szállítás
62	Légi szállítás
63	Szállítást kiegészítő tevékenység, utazásszervezés
	Kivéve:
	63.3 Utazásszervezés
	63.4 Szállítmányozás
73	Kutatás, fejlesztés
	Kivéve:
	73.2 Humán kutatás, fejlesztés
90	Szennyvíz-, hulladékkezelés, szennyeződés mentesítés

II. VESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY

01	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás
02	Erdőgazdálkodás
	Kivéve:
	02.01. Erdőgazdálkodási termék-előállítás
05	Halgazdálkodás
15	Élelmiszer, ital gyártása
	Kivéve:
	15.1 Húsfeldolgozás
	15.2 Halfeldolgozás
16	Dohánytermék gyártása
17	Textília gyártása

Ágazati számjel	Gazdasági tevékenység megnevezése
18	Ruházati termék gyártása, szőrme-kikészítés, -konfekcionálás
19	Bőrkikészítés, táskafélék, szíjzat, lábbeli gyártása
20.52	Parafa-, fonottáru gyártása
22	Kiadói, nyomdai, egyéb sokszorosítási tevékenység
28	Fémfeldolgozási termék gyártása Kivéve: 28.2 Fémtartály, fűtési kazán, radiátor gyártása 28.3 Gőzkazán gyártása 28.4 Fémalakítás, porkohászat
30	Iroda-, számítógépgyártás
31	Máshova nem sorolt villamos gép gyártása
32	Híradástechnikai termék, készülék gyártása
33	Műszergyártás
34	Közúti jármű gyártása
35	Egyéb jármű gyártása Kivéve: 35.11 Hajógyártás, -javítás 35.2 Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása
36	Bútorgyártás, máshova nem sorolt feldolgozóipari termék gyártása
37	Nyersanyag visszanyerése hulladékból Kivéve: 37.10 Fém visszanyerése hulladékból
41	Víztermelés, -kezelés, -elosztás
50.2	Gépjárműjavítás
64	Posta, távközlés Kivéve: 64.1 Postai, futárpostai tevékenység
74.3	Műszaki vizsgálat, elemzés
74.6	Nyomozási, biztonsági tevékenység
74.7	Takarítás, tisztítás
80.22	Szakmai középfokú oktatás
80.3	Felsőoktatás
80.42	Máshova nem sorolt felnőtt- és egyéb oktatás
85	Egészségügyi, szociális ellátás Kivéve: 85.3 Szociális ellátás
92.11	Film-, videogyártás
92.2	Rádió-televízió műsorszolgáltatás
92.3	Egyéb szórakoztatás
93	Egyéb szolgáltatás

III. VESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY

50	Járműkereskedelem, -javítás, üzemanyag-kereskedelem Kivéve: 50.2 Gépjárműjavítás
51	Nagykereskedelem
52	Kiskereskedelem
55	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás
63.3	Utazásszervezés
63.4	Szállítmányozás
64	Posta, távközlés Kivéve: 64.2 Távközlés
65	Pénzügyi közvetítés
66	Biztosítás, nyugdíjalap
67	Pénzügyi kiegészítő tevékenység
70	Ingatlanügyletek
71	Kölcsönzés
72	Számítástechnikai tevékenység

Ágazati számjel	Gazdasági tevékenység megnevezése
73.2	Humán kutatás, fejlesztés
74	Egyéb gazdasági szolgáltatás Kivéve: 74.3 Műszaki vizsgálat, elemzés 74.6 Nyomozási, biztonsági tevékenység 74.7 Takarítás, tisztítás
75	Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás
80	Oktatás Kivéve: 80.22 Szakmai középfokú oktatás 80.3 Felsőoktatás 80.42 Máshova nem sorolt felnőtt- és egyéb oktatás
85.3	Szociális ellátás
91	Érdekképviselet
92	Szórakoztatás, kultúra, sport Kivéve: 92.11 Film-, videogyártás 92.2 Rádió-televízió műsorszolgáltatás

2. A munkáltatókat a veszélyességi osztályon belül az általuk foglalkoztatott munkavállalók előző évi átlagos állományi – ennek hiányában a besoroláskori átlagos állományi – létszáma alapján kell csoportosítani:

- a) 1–9 munkavállaló között;
- b) 10–49 munkavállaló között;
- c) 50–500 munkavállaló között;
- d) 501–1000 munkavállaló között;
- e) 1000 munkavállaló felett.

3. Az 1. és 2. pontban leírt szempontok alapján besorolt munkáltató – a 4–5. pontokban meghatározott eltérés figyelembevételével – legalább a következő számú és munkavédelmi szakképesítésű személyt köteles, minimálisan az e pontban megállapított munkaidőtartamot kitöltő, munkavédelmi tevékenységre foglalkoztatni:

- I/a) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű heti két órára,
- I/b) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi két órára,
- I/c) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi négy órára,
- I/d) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,
- I/e) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel és minden megkezdett 600 munkavállaló után további egy-egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,
- II/a) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű heti egy órára,
- II/b)–d) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi egy órára [II/b) esetén] napi két órára [II/c) esetén], illetve teljes munkaidővel [II/d) esetén],
- II/e) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel és minden megkezdett 800 munkavállaló után további egy-egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,
- III/a) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű heti egy órára,
- III/b)–d) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi egy órára [III/b)–c) esetén], illetve napi négy órára [III/d) esetén],
- III/e) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel.

4. A legfeljebb 9 fő munkavállalót foglalkoztató munkáltató (mikrovállalkozás) esetén, továbbá ha a munkáltató a tevékenysége alapján a II. vagy III. veszélyességi osztályba tartozik, és 50 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztat (kisvállalkozás), akkor külön szakember kijelölése (foglalkoztatása) helyett kijelölt munkavállalójával vagy természetes személy munkaadóként maga is elláthatja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatait, amennyiben a kijelölt személy vagy ő maga rendelkezik az azok ellátásához a munkáltató tényleges szakmai tevékenységére tekintettel szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal. Valamennyi esetben (kijelölés, foglalkoztatás vagy a munkavédelmi feladatok személyes ellátása) a munkáltató kötelessége továbbá, hogy a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt munkabiztonsági szaktevékenység elvégzésére munkavédelmi (bányászati) szakképesítésű személyt vegyen igénybe. Ez a személy lehet a kijelölt (foglalkoztatott) szakember vagy – a szakképzettségi feltétel fennállása esetén – a természetes személy munkáltató is.

5. Az 1. és a 2. pont szerinti besorolásról és ez alapján a 3. pont szerinti foglalkoztatásról a munkáltató saját felelősséggel gondoskodik.

Amennyiben a munkáltató az ágazati számjele szerinti tevékenység mellett más veszélyességi osztályba sorolásra alapot adó tevékenységet is folytat:

— ha ez utóbbi tevékenység magasabb veszélyességi osztályba tartozik és az e körben foglalkoztatottak száma az összlétszám 40%-át eléri, számjeléhez képest eggyel magasabb;

— ha ez utóbbi tevékenység alacsonyabb veszélyességi osztályba tartozik és az e körben foglalkoztatottak száma az összlétszám 60%-át eléri, számjeléhez képest eggyel alacsonyabb veszélyességi osztályba kell a munkáltatót besorolni.

A 2. pontban megjelölt létszámkategória szerinti besorolás alapja minden esetben a munkáltató teljes állományi létszáma (akkor is, ha a létszám százalékos aránya miatt magasabb vagy alacsonyabb veszélyességi osztályba kell sorolni a fentiek szerint).

Tanulókat, hallgatókat abban az arányban kell a munkavállalói létszámhoz számítani, amilyen arányt a gyakorlati képzésük képvisel a teljes oktatási idő tartamához képest.

6. A munkavédelmi hatóság ellenőrzés során a munkáltatónak kell bizonyítani a besorolás helyességét, az alapul vett adatok valódiságát.

A munkabaleset kivizsgálásának szempontjai

A munkabaleset vizsgálatok az esemény térbeni és időbeni környezetében fel kell tárni a veszélyes körülményeket és veszélyes cselekedeteket, valamint azokat a tényezőket, melyeknek szerepük lehetett a sérülést eredményező mozzanat vagy folyamat beindulásában.

A munkabaleset kivizsgálása során helyszíni szemlét kell tartani. A helyszíni szemle eredményét szükség szerint jegyzőkönyvben, rajzon, fényképen, videofelvételen rögzíteni kell.

A munkabalesetről információval rendelkező személyeket — ha szükséges jegyzőkönyvileg — meg kell hallgatni. Ezek lehetnek:

- a sérült,
- a balesetet okozó személy,
- a szemtanúk,
- a sérült munkatársa,
- a sérült közvetlen vezetője.

A munkabaleset kivizsgálása során meg kell állapítani:

— a létesítmények, gépek, berendezések, szerszámok, eszközök, a munka tárgya (anyaga) biztonságtechnikai állapotát, ennek keretében a munkavédelmi minőségre, üzembe helyezésre, műszaki felülvizsgálatra, technológiára, kezelésre, karbantartásra vonatkozó előírások meglétét, megfelelőségét, érvényesülését, előre nem látható esemény (pl. üzemzavar, műszaki hiba) fellépését;

— az egyéni és kollektív védőeszközök, a sérült öltözet, védőberendezések, jelzőberendezések, védőburkolatok meglétét, megfelelőségét, alkalmazásukra és használatukra vonatkozó előírások érvényesülését;

— a környezeti tényezőket, ezek jelenlétét, mértékét, hatását (szükség esetén műszeres méréssel):

1. mechanikai tényezők,
2. kémiai tényezők (ezen belül: gázok, gőzök, por),
3. elektromos tényezők,
4. zaj és rezgés,
5. sugárzás (ezen belül: világítási tényezők),
6. meteorológiai tényezők,
7. klímátényezők,
8. hőmérséklet hatásai,
9. élőlény hatásai,
10. egyéb ártalmas és/vagy veszélyes hatások;

— a munkaszervezés, a belső ellenőrzés, irányítás rendszerét, a munkavégzés ütemét, a munkatér nagyságát, munkakörnyezetben az ergonómia érvényesülését, utasítást, jelzést, figyelmeztetést adó táblák, feliratok létét, minőségét, figyelemelterelő jelenségek, tevékenységek jelenlétét, az üzemi rend és tisztaság, az anyagtárolás, szállítás, közlekedés szabályainak érvényesülését, a munkáltatás egyéb körülményeit;

- a balesetet szenvedett munkavállaló (balesetet okozó személy) és társak baleset bekövetkezése előtti feladatát, szándékát és cselekedeteit, a környezeti tényezők baleset előtti állapotát;
- az érintett termelőberendezésekre, munkaeszközökre, munkafolyamatra, sérülti (okozói) és társi cselekedetre vonatkozó előírások érvényesülését, az előírástól való eltérés mértékét;
- a balesetet kiváltó okot, okokat, az eddig felsorolt minden tényező hatásának tételes vizsgálatával, a közrehatás valószínűsíthető arányának megállapításával;
- hogyan lett volna elkerülhető a munkabaleset;
- az összes lehetséges javító intézkedést, és ezek függvényében azt, hogy mit kell tenni hasonló baleset megelőzése érdekében.

A munkabaleset vizsgálatának megállapításait olyan részletességgel kell rögzíteni, hogy az így készült dokumentumok alkalmasak legyenek a baleset okainak megállapítására és a megállapított összefüggések, körülmények tényszerű alátámasztására.

4/a. *számú* *melléklet*
*az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez*¹⁷⁴

MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV

¹⁷⁴ A Vhr. 4. számú melléklete a 28/2004. (XII. 20.) FMM rendelet 2. §-ának (1) bekezdése alapján a 4/a. számú melléklet lépett.

5 évig irattárban megőrzendő!										Év		Hó		Sorszám						
Munkabaleseti nyilvántartás sorszáma:										2	0									
MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV																				
[Az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 4/a. sz. melléklete alapján] Írógéppel, számítógéppel vagy nyomtatott betűvel töltendő ki!																				
																	1	2		
Az 56-83., a 85-88., a 93-95. és az egyéb szürke kódnégyzeteket a felügyelet töltsi ki!																	Területi kód:			
A MUNKÁLTATÓ neve:														A létszám-kategória szerinti besorolása:				3		
Címe:										Irányítószáma:										
E-mail címe:										Telefon	Szám			-						
										Fax				-						
Statistikai számjele:				Törzsszám:							Szakágazat:					Gazd. forma			Terület	
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
A SÉRÜLT neve: (születési neve)										Taj-száma:										
Anyja neve:										21	22	23		24	25	26		27	28	29
													-				-			
Születési helye:			Neme; Születési év, hó, nap; Áll. polg.							Lakcíme (lakóhelye):						Irányítószáma:				
30		31	32	33	34	35	36	37												
	19																			
A sérült foglalkoztatásának jellege:				38	Munkaköre (FEOR számmal is):										39	40	41	42		
A foglalkoztatási viszony tartama: 43				A munkaidő mértéke: 44					A sérülés súlyossága: 45											
A BALESET Időpontja:		20	46	47	48	49	50	51	52	53	A baleset helyszíne:									
A baleset körülményeinek meghatározása:				54	A helyszínt jelölő kistérségi kódszám:						H	U								

A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA:

A baleset leírása a második oldalon folytatható!

A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA (folytatás):

A baleset leírása külön lapon folytatható!

A BALESET HELYSZÍNVÁZLATA:

Méretarányos helyszínrajz a dokumentációhoz külön csatolható!

A munkavégzés helye:			Munkahelyi környezet*						
0 Nem meghatározott	1 Állandó (szokásos) munkahely	55		56	57	58	59	60	
2 Változó munkavégzési hely	9 Egyéb munkavégzési hely								
Munkafolyamat:*			61-62						
A sérült konkrét fizikai tevékenysége:*			63-67						
A munkabalesethez kapcsolható munkaeszköz:*		68-74							
A balesetet kiváltó esemény:*			75-76						
A sérüléssel összefüggésben lévő anyag:*			77-79						
A baleseti sérülés (károsodás) külső oka:*			80-81						
Személyi tényező:*			82-83						

A MUNKABALESET VIZSGÁLATÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ (CSATOLT) DOKUMENTÁCIÓK JEGYZÉKE

(Pl. meghallgatási jegyzőkönyvek, fénykép-, videofelvételek, orvosi vizsgálatok, technológiai, kezelési, karbantartási utasítások, oktatás dokumentációi, a munkavédelmi képviselő külön lapon leírt észrevétele)

FELÜGYELŐI ÉSZREVÉTEL, INTÉZKEDÉS**Hatósági intézkedések (közigazgatási, szabálysértési stb.)**

1		16	
2		17	
3		18	
4		19	
5		20	
6		21	
7		22	
8		23	
9		24	
10		25	
11		26	
12		27	
13		28	

				14		29	
				15		30	
A felülvizsgálatot végző felügyelő neve:							aláírása:
20		év		hó		nap	

4/b. _____ *szerű* _____ *mellékle*
a 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez¹⁷⁵

MÓDOSÍTÓ MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV

¹⁷⁵ A Vhr. 4. számú melléklete a 28/2004. (XII. 20.) FMM rendelet 2. §-ának (1) bekezdése alapján a 4/b. számú melléklet lépett.

5 évig irattárban megőrzendő!										Év		Hó		Sorszám								
A munkabaleseti nyilvántartás sorszáma:										2	0											
.....számú MÓDOSÍTÓ MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV (KIZÁRÓLAG A MUNKAKÉPTELENSÉG IDŐTARTAMÁNAK KÖZLÉSÉRE HASZNÁLHATÓ) [Az 5/1993.(XII. 26.) MüM rendelet 4/b. számú melléklete alapján] Írógéppel, számítógéppel vagy nyomtatott betűvel töltendő ki																						
A felügyelői záradékot a felügyelet tölti ki!																Területi kód						
A MUNKÁLTATÓ neve:																						
Címe:										Irányítószáma:												
E-mail címe:										Telefon		Szám		-								
										Fax				-								
A SÉRÜLT neve: (születési neve)										taj-száma												
Anyja neve:												-				-						
Születési helye:										Lakcíme(lakóhelye):												
										Születési idő												
										év		hó		nap		Irányítószáma						
										1	9											
A BALESET időpontja:										év		hó		nap		óra		A munkaképtelenség időtartama:.....nap				
2										0								1 (4 - 6 nap), 2 (7-13 nap), 3 (14 – 20 nap), 4 (min. 21 nap de kevesebb mint 1 hónap) 5 (min. 1 hó <3 hó) 6 (min. 3 hó <6 hó) 7 (6 hó≤)				
MUNKÁLTATÓI INDKOLÁS A MÓDOSÍTÁSRÓL																						
A BALESETET VIZSGÁLÓ										A MUNKÁLTATÓ képviselőjének												
Neve(cégneve):										Neve:												
Címe:																						
A vizsgáló neve:										Beosztása:												
Mv. képzettség ig. (törzslap sz., kelte):																						
Aláírása:										Aláírása:												
Kelt:										év		hó		nap		év		hó		nap		P.H.
										2	0					2	0					
FELÜGYELŐI ZÁRADÉK										Intézkedések:												
Felügyelő neve:																						
Kelt:										év		hó		nap							
										2	0					felügyelő aláírása						

A munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltési útmutatója

A munkáltatónak – írógéppel, számítógéppel vagy nyomtatott betűvel – ki kell töltenie a munkabaleseti jegyzőkönyv (a továbbiakban: jegyzőkönyv) valamennyi szöveges választ igénylő rovatát. Szöveges választ igényelnek az 1–55., 84., 89–92. és 96. kódnégyzetek és a *-gal jelölt rovatok. Az 56–83., 85–88. és a 93–95. kódnégyzeteket, a felügyelői észrevétel, intézkedés, záradék rovatokat az illetékes felügyelet (OMMF területi felügyelősége, MBH területi bányakapitánysága) tölti ki.

A munkáltatónak figyelemmel kell lennie a munkavédelemről szóló törvény (Mvt.) 57. §-a (3) bekezdésének *h*) pontjában foglalt előírásra, amely szerint a munkáltató által kijelölt (vagy foglalkoztatott, megbízott) személy feladata a munkabalesetek kivizsgálása, valamint az Mvt. 65. §-ának (2) bekezdésében foglalt azon előírásra, amely munkabiztonsági szaktevékenységnek minősíti a súlyos munkabaleset, valamint az olyan munkaeszköz, illetve technológia által okozott munkabaleset kivizsgálását, amely kettőnél több személy egyszerre (egy időben), azonos helyen történő sérülését vagy más egészségkárosodását okozta. A kivizsgálás egyik tartalmi eleme a jegyzőkönyv szakszerű kitöltése, amely jogszabályban előírt szakképzettséggel rendelkező szakember bevonásával történhet.

TERÜLETI KÓD: (1–2. kódnégyzet)

Annak a területnek (Budapest/megye/külföld) megfelelő kódszámát kell beírni az 1–2. kódnégyzetbe ahol a munkabaleset bekövetkezett.

Területi kód

- 01 Budapest
- 02 Baranya
- 03 Bács-Kiskun
- 04 Békés
- 05 Borsod-Abaúj-Zemplén
- 06 Csongrád
- 07 Fejér
- 08 Győr-Moson-Sopron
- 09 Hajdú-Bihar
- 10 Heves
- 11 Komárom-Esztergom
- 12 Nógrád
- 13 Pest
- 14 Somogy
- 15 Szabolcs-Szatmár-Bereg
- 16 Jász-Nagykun-Szolnok
- 17 Tolna
- 18 Vas
- 19 Veszprém
- 20 Zala
- 21 Külföld

A MUNKÁLTATÓ LÉTSZÁM-KATEGÓRIA SZERINTI BESOROLÁSA (3. kódnégyzet)

¹⁷⁶ A Vhr. 5. számú melléklete a 28/2004. (XII. 20.) FMM rendelet 2. §-ának (2) bekezdésével megállapított és a Magyar Közlöny 2004. évi 205. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

A 3. kódnégyzet kitöltésekor a munkáltató összlétszámát kell beírni. Az összlétszám alatt a rész- és teljes munkaidőben, a munkáltató központjában és telephelyén (telephelyein) foglalkoztatott munkavállalók együttes létszáma értendő. Abban az esetben is a munkáltató összlétszámát kell beírni, ha a munkáltató valamely telephelyén (változó munkaterületén) tevékenységet végző munkavállaló szenved munkabalesetet.

Létszám-kategória kódszám Létszám-kategória határok

- 0 Nincs munkavállaló
- 1 1–9 fő munkavállaló
- 2 10–49 fő munkavállaló
- 3 50–249 fő munkavállaló
- 4 250–499 fő munkavállaló
- 5 500 vagy több munkavállaló
- 9 A munkavállalók száma ismeretlen

A MUNKÁLTATÓ STATISZTIKAI SZÁMJELE (4–20. kódnégyzet)

Amennyiben az adatszolgáltatásra kötelezett munkáltató statisztikai számjellel nem rendelkezik, akkor a 4–20. kódnégyzetekbe a munkáltató adószámát kell beírni.

[A szakágazatot jelölő kódnégyzetekbe – 12–15. kódnégyzet – a 9003/2002. (SK 6.) KSH közlemény melléklete szerinti TEÁOR 03. kódszámot, a gazdasági forma jelölésére szolgáló kódnégyzetekbe – 16–18. kódnégyzet – a 9001/2002. (SK 3.) KSH közlemény 2. számú melléklete szerinti kódszámot kell beírni.]

A SÉRÜLT NEVE

Amennyiben a sérült a születésekor anyakönyvezett nevéől eltérő házassági nevet használ, úgy minden esetben a születésekor anyakönyvezett (pl. leánykori név) nevet is fel kell tüntetni.

E rovatban a megfelelő helyen a sérült adatai közül az “anyja nevét” kell feltüntetni.

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI AZONOSÍTÓ JEL (21–29. kódnégyzet)

A kódnégyzetekbe a munkabalesetet szenvedett munkavállaló a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény 6. §-ának (2) bekezdése szerinti egészségügyi, szociális, társadalombiztosítási és a magánnyugdíj rendszerrel kapcsolatos nyilvántartások azonosító kódját (taj-szám) kell beírni.

SZÜLETÉSI HELY, A SÉRÜLT NEME, SZÜLETÉSI ÉV, HÓ, NAP (30–36. kódnégyzet)

Ha a munkabalesetet szenvedett munkavállaló születési helye Magyarország államhatárán kívüli területre esik, akkor annak az országnak a nevét kell feltüntetni a jegyzőkönyvben, ahol a születési okmányt kiállították.

A sérült nemének megjelölésekor a 30. kódnégyzetbe magyar állampolgárságú férfi esetén 1-es, nő esetén 2-es, külföldi állampolgárságú férfi esetén 5-ös, nő esetén 6-os kódszámot kell beírni, ismeretlen nem esetén 9-es kódszámot kell alkalmazni.

A hónap és nap kódokba (33–36.) egytagú, egykarakterű szám esetén 0-át kell a szám elé beírni. (Pl. 1954. augusztus 03-án született magyar állampolgárságú férfi esetében a 30–36. kódnégyzeteket a következő módon kell kitölteni: 1 19 54 08 03.)

A SÉRÜLT ÁLLAMPOLGÁRSÁGA (37. kódnégyzet)

A 37. kódnégyzetbe külön meg kell jelölni a munkabalesetet szenvedett munkavállaló állampolgárságát az alábbi kódszámokkal:

- 0 Ismeretlen állampolgárságú
- 1 Magyar állampolgár (belföldi)
- 2 Nem belföldi, de EU-tagállamból való
- 3 Nem belföldi és EU-tagállamon kívüli

A SÉRÜLT LAKCÍME (LAKÓHELYE)

Itt elsősorban a személyi igazolványba vagy más, személyazonosításra alkalmas okmányba bejegyzett és postai irányítószámmal ellátott lakóhelyet (annak a lakásnak a címét, amelyben él) kell feltüntetni. Ha ez nem állapítható meg, úgy ebbe a rovatba a tartózkodási helyet kell beírni. Erről a körülményről a munkáltatónak az “Egyéb megjegyzések, észrevételek” rovatban tájékoztatást kell adnia.

A SÉRÜLT FOGLALKOZTATÁSÁNAK JELLEGE (38. kódnégyzet)

A 38. kódnégyzetbe a munkabalesetet szenvedett munkavállaló – a munkáltató vezetői szintű munkavállalóját is beleértve – foglalkoztatásának jellegét kell beírni az alábbi kódszámok felhasználásával:

0 Ismeretlen

1 Munkavállaló (ideértve a munkáltató – vállalkozás, társadalmi szervezet stb. – bármilyen szintű vezetője is)

2 Tanuló (szakmai, gyakorlati képzés során)

9 Egyéb [ide sorolandó a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 72/A. §-a szerint foglalkoztatott személy is]

A SÉRÜLT MUNKAKÖRE (39–42. kódnégyzet)

A szövegbeírásra alkalmas rovatba azt a munkakört kell beírni, amelyben a sérült munkavállalót a szervezett munkavégzés (Mvt. 87. § 9. pont) keretében foglalkoztatták. A 39–42. kódnégyzetekbe a többszörösen módosított 9029/1993. (SK1./1994) KSH közlemény melléklete szerinti FEOR kódszámot kell beírni (FEOR: Foglalkoztatások Egységes Osztályozási Rendszere).

A FOGLALKOZTATÁSI VISZONY TARTAMA (43. kódnégyzet)

A 43. kódnégyzetbe a munkabalesetet szenvedett munkavállaló foglalkoztatási viszonyának tartamára utaló kódszámot kell beírni.

1 Határozatlan időtartamra létrejött foglalkoztatási viszonyban foglalkoztatott munkavállaló

2 Határozott időtartamra létrejött foglalkoztatási viszonyban foglalkoztatott munkavállaló

3 Idénymunka jellegű foglalkoztatási viszonyban foglalkoztatott munkavállaló

Idénymunkának kell tekinteni az olyan munkavégzést, amely az előállított áru vagy a nyújtott szolgáltatás természete miatt – a munkaszervezés körülményeitől függetlenül – évszakhoz, az év adott valamely időszakához vagy időpontjához kötődik.

A MUNKAI DŐ MÉRTÉKE (44. kódnégyzet)

A 44. kódnégyzetben kell jelölni, hogy a munkabalesetet szenvedett munkavállalót teljes vagy részmunkaidőben foglalkoztatták-e.

1 Teljes munkaidő

2 Részmunkaidő (az Mt.-ben meghatározott teljes munkaidő mértékét el nem érő munkaidő)

A SÉRÜLÉS SÚLYOSSÁGA (45. kódnégyzet)

A 45. kódnégyzetbe a nem súlyos, de 3 napot meghaladó munkaképtelenséggel járó munkabalesetet, valamint a súlyos munkabalesetet (Mvt. 87. § 3. pont) súlyosságának mértékét jelölő kódszámot kell beírni.

0 Nem súlyos munkabaleset, a munkaképtelenség időtartama 1–3 nap

1 Nem súlyos munkabaleset, a munkaképtelenség időtartama meghaladja a 3 napot

2 Nem súlyos csonkulással járó munkabaleset

3 Súlyos csonkolásos munkabaleset

4 Halálos munkabaleset (sérült, magzata, újszülöttje)¹⁷⁷

5 Önálló életvezetést gátló maradandó károsodás

6 Valamely érzékszerv (vagy érzékelő képesség) és a reprodukációs képesség elvesztésével, illetve jelentős mértékű károsodásával járó munkabaleset

7 Orvosi vélemény szerint életveszélyes sérüléssel, károsodással járó munkabaleset

8 A beszélőképesség elvesztésével, feltűnő torzulással, bénulással, elmezavarral járó munkabaleset

A BALESET IDŐPONTJA (46–53. kódnégyzet)

A 46–47. kódnégyzetekbe az év utolsó 2 számát (pl. 2003. esetében 03-at), a 48–49. kódnégyzetekbe a baleset hónapját (pl. május hó: 05-öt), az 50–51. kódnégyzetekbe a munkabaleset napját (pl. harmadika: 03-at) kell beírni. Az 52–53. kódnégyzetbe a baleset bekövetkezésének időpontját, 24 órás időszámítás szerint kell kódolni (pl. ha a munkabaleset délután 4 és 5 óra között következett be, akkor 16-ot, ha hajnali 4 és 5 óra között történt, 04-et kell írni).

A BALESET HELYSZÍNE, A HELYSZÍNT JELÖLŐ KISTÉRSÉGI KÓDSZÁM

Abban az esetben, ha a munkabaleset külföldön következett be, szövegesen be kell írni a baleset helyét és a kódnégyzetekben "0" kódszámot kell alkalmazni.

¹⁷⁷ Abban az esetben, ha munkabaleset következtében a sérült magzata vagy újszülöttje veszíti életét az "Egyéb észrevételek, megjegyzések" rovatban azt jelölni kell.

Példa a rovat helyes kitöltésére:

A baleset helyszíne:

Szlovák Köztársaság

Sturovo–Komarno, 10 sz. főközlekedési út

124+10 szelvénye

A helyszínt jelölő kistérségi kódszám:

HU	0	0	0	0	0
----	---	---	---	---	---

A kistérségi kódszámot a “HU” jelölés után öt kódnégyzetbe kell beírni. A kódszámokat a KSH elnökének 9002/2004. (SK 3.) számú – a 244/2003. (XII. 18.) Korm. rendeleten alapuló – közleménye tartalmazza¹⁷⁸. A kódszám képzés a NUTS-on (a rövidítés magyarul: Eurostat¹⁷⁹ statisztikai célú területi egységek nomenklatúrája) alapul, mely összhangban van az ESAW (a rövidítés magyarul: Munkahelyi Balesetek Európai Unió Statisztikája) előírásaival.

Példa a rovat helyes kitöltésére:

A baleset helyszíne a munkáltató tiszaföldvári 2. számú telephelye

X.Y. Kft. 2. telephely Tiszaföldvár, Víz utca 2.

¹⁷⁸ Az utasítás – a kódszámok – az Interneten is elérhetők!

¹⁷⁹ Európai Közösségek Statisztikai Hivatala.

A baleset helyszíne:

X.Y. Kft. 2. telephely

Tiszaföldvár, Víz utca 2.

A helyszínt jelölő kistérségi kódszám:

HU

3

2

2

0

3

A BALESET KÖRÜLMÉNYEINEK MEGHATÁROZÁSA (54. kódnégyzet)

Az 54. kódszámnál meg kell jelölni, hogy a munkabalesetet a munkavállaló milyen fő tevékenység közben szenvedte el.

- 1 Munkavégzés közben
- 2 Nem munkavégzés közben, de azzal közvetlenül összefüggő tevékenység során (pl. anyag-, szerszámvételezés)
- 3 Nem munkavégzés közben és azzal nem közvetlenül összefüggő tevékenység során (pl. tisztálkodás, étkezés)
- 4 Nem munkavégzés közben és nem azzal összefüggésben folytatott tevékenység során (pl. verekedés)
- 5 Telephelyen kívüli munkaterület(ek) megközelítése közben – a munkakezdést követően – a munkáltató saját vagy általa bérelt, a munkavállaló saját, engedéllyel használt járművével. A telephelyen kívüli munkaterület(ek)ről a telephely megközelítése közben a munkáltató saját vagy általa bérelt, a munkavállaló saját, engedéllyel használt járművével. A szállás, lakás és a munkahely közötti közlekedés közben, a munkáltató saját vagy általa bérelt, a munkavállaló saját, engedéllyel használt járművével.

A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA

A munkáltató ebben a rovatban a lehető legpontosabban köteles leírni a baleset tényleges lefolyását (hogyan történt maga a baleset), tömören és egyértelműen rögzíteni kell a balesettel kapcsolatos összes tényt, körülményt, tevékenységet. Pontosán meg kell jelölni a

- munkahelyi környezetet (pl. nagyolvasztó-garat adagolószint, színesfém előkészítő-üzem),
- azt a munkafolyamatot, fő tevékenységet, amelyben a munkavállaló a baleset időpontjában részt vett (pl. raktározás, állattenyésztés),
- a munkabalesetet szenvedett munkavállaló konkrét fizikai tevékenységét (pl. textilnyomógép indítása, leállítása, emelőgép kezelése),
- azt a munkaeszközt (anyagi tényezőt), amellyel a munkabalesetet szenvedett munkavállaló a baleset pillanatában tevékenységet végzett, érintkezésbe került (pl. esztergagép, botlásveszélyes járófelület),
- a balesetet kiváltó eseményt (különleges), amely a balesetet kiváltotta (pl. robbanás, munkaeszköz, anyag törése),
- a sérüléssel összefüggésben lévő anyagot (pl. járműbaleset esetén a járművezető hastáji sérülést szenved a kormánykeréktől, akkor a kormánykerék anyagát – műanyag),
- a sérülés, károsodás külső okát (pl. villamos áram hatása, mérgező anyag szervezetbe jutása belégzéssel),
- a baleset bekövetkezésében szerepet játszó személyi tényezőt (pl. a sérült munkavállaló szakképzetlensége, kioktatásának hiánya, gyógyszer, kábítószer hatása, egyéb abnormális élettani hatás, figyelmetlenség, fegyelmezetlenség, szabályszegő, utasításellenes magatartás, tevékenység).

A baleset leírása külön lapon folytatható!

A kitöltésnél külön figyelemmel kell lenni a következőkre:

A baleset előzményeinek és részletes leírásán túl, a *-gal jelölt – 56–83. kódnégyzetekhez tartozó – sorokban, egy-egy szóval jelölni kell: a munkahelyi környezetet, a munkafolyamatot, a sérült konkrét fizikai tevékenységét, a munkabalesethez kapcsolható munkaeszközt, a balesetet kiváltó eseményt, a sérüléssel összefüggésben lévő anyagot, a baleseti sérülés, károsodás külső okát (BNO-10 XX. fejezete alapján), valamint azt a személyi tényezőt, amely befolyással volt a baleset bekövetkezésére.

Az 56–83. kódszámok kitöltése a felügyelet feladata.

Példák:

1. Két munkavállaló feladata volt, hogy a 148-as számú közút és a vasút szintbeli kereszteződésében a szalagkorlát végénél a növényzetet kézi motoros kaszával vágja le. Az egyik munkavállaló a vasúti pálya menetirány szerinti jobb oldalánál, a másik a menetirány szerinti bal oldalánál végezte a munkát. Időközben egy gyorsvonat érkezett az átjáróhoz. A mozdonyvezető az útátjáró előtt észlelte a menetirány szerinti jobb oldalán munkavégző személyt, ezért az utasításoknak megfelelően hangjelzést adott. Az átjáró áttekintése során észrevette, hogy a menetirány szerinti bal oldalon az elsodrési határon belül egy személy tartózkodik. Gyors fékezést alkalmazott, és a járművét megállította. A megállás után tapasztalták, hogy a vasúti szerelvény

menetiránya szerinti bal oldalon munkát végző személy a földön fekszik. Értesítették a mentőket, akik rövid időn belül a helyszínre érkeztek. A mentőorvos a munkavállaló halálát állapította meg.

A munkabaleset kivizsgálása során megállapították, hogy a munkáltató elmulasztotta a vasúti pálya közelében végzett munkát a vasút üzemeltetője – MÁV Rt. – illetékes szervének bejelenteni, a munkavállalókat a vasút közelében végzendő munkák veszélyforrásaira kioktatni. A vizsgálat egyéb, a baleset bekövetkezésével összefüggésben lévő tényeket is feltárt.

A fenti tényállás alapján az 56–83. *-gal jelzett kódnégyzetekhez tartozó sorok a következőképpen tölthetők ki:

- munkahelyi környezet: vágányterület közelsége,
- munkafolyamat: növényzetnyírás,
- konkrét fizikai tevékenység: fűnyírás,
- munkaeszköz: személyszállító vonat (jelen esetben nem a motoros fűkaszát – amellyel a munkavállaló dolgozott – kell figyelembe venni),
- a balesetet kiváltó esemény: elsodródás (elütés),
- a sérüléssel összefüggésben lévő anyag: fém (a mozdony burkoló lemeze),
- a sérülés, károsodás külső oka: ütközés mozgó tárggyal (mozdonnyal),
- személyi tényező: kioktatás hiánya.

2. A munkáltató egyik telephelyén lévő gépműhelyben a szerelői képesítéssel és gyakorlattal rendelkező munkavállalót a szerelőcsarnokban a kombájn vágóasztal javítását végző szerelőhöz osztották be segítőként. A munka során a munkavállalók elvégezték a vágóasztal lemezelését, furatokat képeztek, és csavarozási munkát végeztek. A vágóasztal egy ipari kialakítású szállítókoszin volt biztonságosan elhelyezve, a furatokba a csavarok többségét csak ideiglenesen helyezték el. A szállítókoszit a rajta elhelyezett 5,1 m hosszú, kb. 1000 kg súlyú vágóasztallal együtt kitolták a szabadban elhelyezett kombájnhoz, erről a műveletről a művezetőt nem tájékoztatták. A szállítókoszit a kombájn előtt felszerelési irányba állították. Ezt követően acélbakot helyeztek el a vágóasztal két végénél. Az irányító szerelő (aki egyben a kombájn vezetője is volt) elindította a kombájnt, és "ráállt" a vágóasztalra. A szerelési előírásoknak megfelelően a kombájn ferde felhordójának 2 db akasztó kengyelére azt felakasztotta. A vágóasztalt megemelte, hogy az pontosan a helyére kerüljön (a vezető szerelő elmondása szerint a kombájn rögzítő fékét behúzta). A beosztott szerelő a következő munkaműveletet az irányító szerelővel nem egyeztetette, és a szállítókoszit a vágóasztal alól kihúzta, emiatt a vágóasztal nem volt biztonságosan rögzítve. Az irányító szerelő és a beosztott szerelő a két odakészített acélbakot a vágóasztal alá helyezte. Az alábakolás után zivatar miatt a munkát meg kellett szakítani, majd az időjárás jobbra fordulása után mindketten visszamentek, hogy a vágóasztalt rögzítsék a kombájnhoz. Az irányító szerelő a vágóasztalt megkerülve indult a rögzítő csapok elhelyezésére, a beosztott szerelő a vágóasztal kaszaujjait megfogva, teljes súlyával, lábaival előrecsúszva a vágóasztal alá került. Ekkor a szabálytalanul alábakolt és még rögzítetlen vágóasztal rázuhant a segítő szerelőre. A mentők az értesítést követően rövid időn belül a helyszínre érkeztek, a mentőorvos a segítő szerelő halálát tudta csak megállapítani.

A munkabaleset kivizsgálása során megállapításra került, hogy a munkavállalók előírás-ellenesen, rögzítés helyett csak alábakolták a vágóasztalt.

Az adott baleseti eseménnyel kapcsolatban az 56–83. *-gal jelzett kódnégyzetekhez tartozó sorok a következőképpen tölthetők ki:

- munkahelyi környezet: műhelyudvar,
- munkafolyamat: összeszerelés,
- konkrét fizikai tevékenység: munkaeszköz fogása,
- munkaeszköz: betakarítógép,
- balesetet kiváltó esemény: munkaeszköz leesése,
- a sérüléssel összefüggésben lévő anyag: fém,
- a sérülés, károsodás külső oka: munkaeszköz alászorulás,
- személyi tényezők: szabályszegő magatartás.

3. A munkáltató megbízása alapján építési munkaterületen a munkavállaló a családi ház palatetőjének magas nyomású víz tisztítását végezte. A munkaterületet, nevezetesen a tetősíkot egy 9 fokos alumínium létra használatával lehetett megközelíteni, ahonnan a munkaterületre fektetett falétra vezetett. A mosóberendezés a talajszinten volt elhelyezve. A vízszűrő tisztítást végző munkavállaló egyensúlyát veszítette, a palára esett, s ott végigcsúszva a földre esett. A tető hajlásszöge kb. 40°-os volt. Az ereszcsonna +5,5 méter magasságban volt. Az esés után a sérültet kórházba szállították, ahol 3 nap múlva koponyasérüléseibe belehalt.

A munkabaleset kivizsgálása során megállapításra került, hogy a munkavállaló sem a leesés elleni védelmet biztosító védőkötelet, sem pedig a részére kiadott egyéni védőeszközt nem viselte.

Az adott baleseti eseménnyel kapcsolatban az 56–83. *-gal jelzett kódnégyzetekhez tartozó sorok a következőképpen tölthetők ki:

- munkahelyi környezet: építési munkaterület,
- munkafolyamat: munkaterület tisztítása,
- konkrét fizikai tevékenység: tetőtisztítás,
- munkaeszköz: tér, szint feletti épületrész (jelen esetben nem a nagy nyomású mosóberendezést, hanem a tér, szint feletti munkaterületet kell megjelölni),
- a balesetet kiváltó esemény: elcsúszás,
- a sérüléssel összefüggésben lévő anyag: föld (ez esetben az épület előtti járófelület anyagát kell megjelölni),
- a sérülés, károsodás külső oka: esés egyik szintről a másikra,
- személyi tényezők: szabályszegő magatartás.

A BALESET HELYSZÍNVÁZLATA

A munkáltató a jegyzőkönyv e területén – akár méretarányos helyszínrajzot is csatolva – rögzítheti a munkabaleset helyszínét, eleget téve e rendelet 3. számú mellékletének második bekezdésében foglaltaknak.

A MUNKAVÉGZÉS HELYE (55. kódnégyzet)

A munkavégzés helyét jelölő kódnégyzetbe a négy kódszám valamelyike írható:

0 Nem meghatározott

E kódszámmal a munkavégzés helyszínét akkor kell megjelölni, amikor a munkavállaló nem az állandó szokásos munkahelyén a munkaköréhez nem közvetlenül tartozó tevékenységet végez (pl. a karosszerialakatoszt megbízzák azzal, hogy az ügyfél gépkocsijában esett kárt annak garázsában mérje fel, és eközben balesetet szenvedett).

1 Állandó (szokásos) munkahely

Szokásos munkahelynek kizárólag a munkáltató telephelyén belüli területet kell tekinteni, illetve az a közterület minősül ilyennek, amelynek gondozása munkáltatói kötelezettség (pl. a járda takarítása).

2 Változó munkavégzési hely

Ilyen munkavégzési helynek kell tekinteni a munkabalesetekkel kapcsolatos eljárás során a különböző helyszínen munkát végzők (pl. a gépkocsivezető, mozdonyvezető, postás, kiküldetésben lévő munkavállaló, kéményseprő) telephelyen kívüli munkaterületét (pl. közút, vasúti pálya, másik munkáltató telephelye, szolgáltatás helyszíne).

9 Egyéb munkavégzési hely

A fentiekhez nem kapcsolható munkaterület.

A MUNKAKÉPTELENSÉG IDŐTARTAMA (84. kódnégyzet)

Abban az esetben, ha a munkabaleseti jegyzőkönyv beküldési határidejéig a munkaképtelenség időtartama ismertté válik, akkor a munkáltatónak a 84. kódnégyzetbe a munkaképtelenség miatt kieső napok számát az alábbiakban megadott kódszámokkal kell beírni. (Pl. ötnapos munkaképtelenség esetében a 84. kódnégyzetekbe 1-et, tizenöt napos munkaképtelenség esetén 3-at kell beírni).

Abban az esetben, ha a munkaképtelenség időtartama a jegyzőkönyv beküldési határidejéig nem állapítható meg, a 84. kódszámhoz tartozó első kódnégyzetbe "A" betűjelzést kell beírni. Ilyen munkabaleset esetében a 4/b. számú melléklet szerinti "MÓDOSÍTÓ MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV"-et kell a munkaképtelenség megszűnését követően haladéktalanul felvenni és a felügyelőségre – továbbá egyidejűleg az alapjegyzőkönyv többi címzettjének – megküldeni. [Lásd még "Az adatszolgáltatás jellege (96. kódnégyzet)" magyarázatát.]

A módosító munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltési útmutatóját e melléklet utolsó bekezdése tartalmazza.

Kódszám A munkaképtelenség időtartama

0 halálos munkabaleset esetén, ha a sérült a baleset időpontjától számított 72 órán belül meghal

1 4–6 nap

2 7–13 nap

3 14–20 nap

4 minimum 21 nap, de kevesebb, mint 1 hónap

5 minimum 1 hónap, de kevesebb, mint 3 hónap

6 minimum 3 hónap, de kevesebb, mint 6 hónap

7 legalább 6 hónap

Abban az esetben, ha a balesetet szenvedett munkavállaló magzata vagy újszülöttje hal meg – amelyet az “Egyéb megjegyzések, észrevételek” rovatban jelöltek –, a 84. kódnégyzetbe a “sérült” munkavállaló munkaképtelenségének időtartamát kell beírni.

BALESETI SÉRÜLÉS, MÉRGEZÉS ÉS KÜLSŐ OKOK KÖVETKEZMÉNYEI (85–88. kódnégyzet kitöltése a felügyelet feladata)

A munkabaleset során megsérült testrészt és a sérülés fajtáját kell szövegesen beírni, figyelembe véve a Betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák Nemzetközi Statisztikai Osztályozása (BNO-10) kódlistában meghatározott fogalmakat.

A fogalmak fő csoportjai:

- Fejsérülések (felületi sérülés, nyílt seb, koponya- és arccsonttörés, fejízület-sérülés, agyidegsérülés, szem-, szemgödörsérülés, agyrázkódás, traumás amputáció, pl. skalpolás, füleszakadás)
- Nyaksérülések
- Hátsigolyák sérülései
- Mellkas, mellkasi szervek, medence, medencei szervek (törzs) sérülései
- Felső végtag(ok) sérülése (váll és felkar, könyök, alkar, kéz, ujj, csukló, többszörös sérülések)
- Alsó végtag(ok) sérülése (csípő és comb, térd és lábszár, boka, lábfej, lábujj, többszörös sérülések)
- Több testtájra kiterjedő sérülések (égés, fagyás, mérgezés – toxikus hatás –, maródás)
- Egyéb károsodás (sugárhatás, hőség, fény – hőség, napszúrás –, természetes testnyíláson behatoló idegen test hatása – szem, fül, légző és emésztő traktus, nemi-, húgyúti szervekben stb. –, külső okok – villámlás, áramütés, vízbe fulladás stb. –, egyéb)

A VÉDŐ- ÉS JELZŐBERENDEZÉSEK, EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖK ALKALMASSÁGA (89–92. kódnégyzet)

A kódnégyzetekben a munkabaleset vizsgálata alapján a munkaeszköz védőburkolatával, védőberendezésével, jelzőberendezésével, az egyéni védőeszközzel kapcsolatos megállapításokat kell a munkáltatónak az 1–8. kódszámok valamelyikével megjelölni.

MUNKÁLTATÓI INTÉZKEDÉS A HASONLÓ MUNKABALESET MEGELŐZÉSE ÉRDEKÉBEN (93. kódnégyzet kitöltése a felügyelet feladata)

A munkáltatónak itt kell választ adnia arra, hogy álláspontja szerint szükséges-e intézkedés, ha igen, akkor milyen intézkedésekkel kerülhető el a hasonló baleset. Ha intézkedést tart szükségesnek, akkor határozza meg annak jellegét, tartalmát (abban az esetben is, ha már a baleset után azonnal megtörtént). Az intézkedést a munkahelyre, munkaeszközre, szervezési feladatra konkretizálva, egyértelműen és pontosan meg kell határozni. (Pl. a sérültet oktatni kell arról, hogy munka közben ne hordjon gyűrűt; a villamos szeletelő gépet el kell látni olyan reteszlelővel, amely megakadályozza a védőberendezés kiiktatását; a munkáltató telephelyén a lépcsőházi elkopott lépcsőfokokat csúszásmentesíteni kell; a fröccsöntő gépen vissza kell állítani a munkavédelmi minősítő jegyzőkönyv szerinti eredeti állapotot.)

Az intézkedés lehet műszaki jellegű (pl. technológia megváltoztatása, munkaeszköz átalakítása, biztonsági berendezés felszerelése), szervezési, szabályozási jellegű (pl. munkarend megváltoztatása, pihenőidő beiktatása, a munkáltató belső szabályozásának megváltoztatása, egyéni védőeszköz juttatása) és oktatással kapcsolatos.

A MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ RÉSZVÉTELE, ILLETVE VÉLEMÉNYE; EGYÉB ÉSZREVÉTELEK, MEGJEGYZÉSEK (94–95. kódnégyzet kitöltése a felügyelet feladata)

A “Nincs mv. képvis.” (azaz nincs munkavédelmi képviselő) kódnégyzetbe “X” jelet kell beírni, ha a munkáltatónál nem választottak munkavédelmi képviselőt.

Ha a jelölt kódnégyzetbe az “X” jellel nem jelölik, hogy a munkáltatónál munkavédelmi képviselő nincs, és a munkavédelmi képviselők részére biztosított rovat kitöltése, illetőleg a képviselő aláírása elmarad, az felügyelői intézkedést von maga után.

Ebben a két rovatban lehetősége van a munkáltatónak, hogy az előző rovatokon túlmenően bármilyen, a munkabalesettel kapcsolatos és általa lényegesnek tartott tény, körülményt, véleményt rögzítsen.

Itt kell feltüntetni a munkavédelmi képviselő részvételének tényét a vizsgálatban, valamint azt, hogy volt-e a képviselőnek a munkáltatóétól eltérő megállapítása, véleménye. A munkavédelmi képviselő ezen véleményét, megállapítását – kérésére – külön lapon kell a munkabaleseti jegyzőkönyvhöz csatolni. A baleseti vizsgálatban részt vevő munkavédelmi képviselő részére lehetővé kell tenni, hogy a rovatot aláírásával elláthassa.

Itt kell indokolni az adatszolgáltatásban meghatározott határidőn túli késedelmet. Ugyancsak e rovatban kell utalni arra, hogy lakóhely hiányában, milyen cím került rögzítésre.

Ha a jegyzőkönyv nyomtatványon biztosított hely nem lenne elegendő a megjegyzések megtételére, akkor az észrevételeket a jegyzőkönyvhöz csatolt külön lapon kell folytatni.

AZ ADATSZOLGÁLTATÁS JELLEGE (96. kódnégyzet)

1-es, új jegyzőkönyvre utaló sorszámot kell beírni a 96-os kódnégyzetbe abban az esetben, ha az adott balesetről első alkalommal töltöttek ki munkabaleseti jegyzőkönyvet.

2-es, módosításra, kiegészítésre utaló sorszámot kell beírni – kivéve a 84. kódnégyzet változásának esetét – , ha a balesetről már korábban töltöttek ki jegyzőkönyvet, de valamely adattal, tényezővel, megállapítással kapcsolatosan módosítás vált szükségessé. A 84. kódnégyzetben történő későbbi adatváltozás esetén e rendelet 4/b. számú melléklete szerinti módosító jegyzőkönyvet kell felvenni.¹⁸⁰

3-as, törlésre utaló sorszámot kell beírni, ha az adatszolgáltatásban meghatározott bejelentés megtétele után bekövetkezett, vagy utólag felismert tény, körülmény miatt, esetleg hatósági, bírósági döntés alapján a jegyzőkönyvet törölni kellett.

A BALESETET VIZSGÁLÓ

Kötelező a rovat kitöltése, ha munkavédelmi (munkabiztonsági) szakképesítéssel rendelkező személy folytatja a vizsgálatot, ideértve a munkabiztonsági szaktevékenység alá tartozó munkabaleset vizsgálatát is [Mvt. 57. § (3) bekezdésének *h*–*i*) pontjai, 65. § (2) bekezdése], illetve, ha a balesetvizsgálat szolgáltatás keretében történik, egyéb esetekben (e rendelet 2. számú mellékletének 4. pontja) az adatszolgáltatás önkéntes.

A rovatba be kell írni:

– szolgáltatás esetén a szolgáltatást ellátó cég (vállalkozás) nevét, címét (az adatokat tartalmazó bélyegző lenyomattal is teljesíthető),

– a munkabalesetet kivizsgáló személy (vagy vizsgálóbizottság vezető) nevét,

– a munkavédelmi szakképesítést igazoló okmány számát és keltét.

A munkabalesetet vizsgáló a munkabaleset kivizsgálását lezáró (összefoglaló) jegyzőkönyvet aláírásával köteles ellátni.

A balesetet vizsgálónak keltezként a vizsgálat lezárásának időpontját kell beírnia, amely nem minden esetben egyezik meg a munkáltató képviselője – a munkabaleseti jegyzőkönyvet hitelesítő – aláírásának időpontjával.

A MUNKÁLTATÓ KÉPVISELŐJÉNEK NEVE, BEOSZTÁSA, ALÁÍRÁSA

E rovatba a munkáltató vezetőjének vagy az általa írásban (egyedileg vagy ügyrendben) feljogosított személynek a nevét és beosztását kell beírni. Az a személy írhatja alá, akit a munkáltató neve, beosztása rovatba beírtak, és aláírását a munkáltatója működése során jogszerűen használt bélyegzőjével hitelesíti.

A MUNKABALESET VIZSGÁLATÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ (CSATOLT) DOKUMENTÁCIÓK JEGYZÉKE

A munkabaleseti jegyzőkönyv ezen oldalán lehetőség van arra, hogy a munkáltató a baleset vizsgálatával összefüggésben keletkezett dokumentációkat rendszerezve feljegyezze.

Például:

– meghallgatási jegyzőkönyvek [sérült, tanú(k)],

– fényképfelvételek száma,

– alkoholos befolyásoltság(ok) vizsgálatának eredménye,

– szakmai képesítés, kezelési jogosultság dokumentumának másolata,

– munkaköri szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálat eredménye,

– vonatkozó technológiai, kezelési, karbantartási utasítás másolata,

– műszeres mérések eredménye,

– szakértői vélemény,

– a munkavédelmi képviselő külön lapon leírt észrevétele.

A jelölt dokumentációk csatolása súlyos munkabaleset esetén feltétlenül indokolt.

FELÜGYELŐI ÉSZREVÉTEL, INTÉZKEDÉS

Az adott munkabaleset vizsgálatával, munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltésével kapcsolatos észrevételek, intézkedések feljegyzésére e rovatban van lehetőség. Telefonon történt egyeztetés esetén célszerű a tárgyalás tárgyát, időpontját, a tárgyalófél nevét e rovatban rögzíteni.

A munkabaleseti esemény elemzését (vizsgálatát, kódolását) követően a felügyelő köteles a jelölt helyre

– a hatósági intézkedések iktatószámát (ha keletkezett),

– a felülvizsgálat lezárásának napját és a nevét

beírni, majd ezt követően a jegyzőkönyvet aláírni.

¹⁸⁰ A módosító munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltési útmutatóját e melléklet utolsó bekezdése tartalmazza.

A módosító munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltése

A "MÓDOSÍTÓ MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV"-et (a továbbiakban: jegyzőkönyv) kell kitöltenie a munkáltatónak, ha egy adott baleseti eseménnyel összefüggésben kitöltött munkabaleseti jegyzőkönyv 84. kódnégyzetébe "A" betű beírása történt.

Ugyancsak jegyzőkönyvet kell kitölteni, ha a munkabalesetet szenvedett munkavállaló ugyanazon esemény kapcsán, a munkabaleset időpontjától számított egy éven belül ismételen munkaképtelenné válik. Ilyen esetben a "MUNKÁLTATÓI INDOKOLÁS A MÓDOSÍTÁSRÓL" rovatban részletesen jelölni kell a munkaképtelenség időintervallumait (lásd példa).

A munkaképtelenség időtartamának ismertté válását követően haladéktalanul gondoskodni kell a jegyzőkönyv kitöltéséről.

A jegyzőkönyv egy-egy példányát mindazon helyekre el kell juttatni, ahova az eredeti jegyzőkönyvet megküldte a munkáltató.

A munkáltatónak – írógéppel, számítógéppel vagy nyomtatott betűvel – kell kitöltenie a jegyzőkönyv valamennyi adatát.

Az eredeti munkabaleseti jegyzőkönyvön lévő adatokkal azonosan kell kitölteni az alábbi rovatokat:

- munkabaleseti nyilvántartás sorszáma,
- területi kód,
- a munkáltató neve, címe, irányítószáma, E-mail címe, telefon-(fax-)száma,
- a sérült neve (és születési neve), taj-száma, anyja neve,
- a sérült születési adatai (hely, idő),
- a sérült lakóhelye (lakcíme), irányítószáma,
- a baleset időpontja.

A MUNKAKÉPTELENSÉG IDŐTARTAMA

A munkaképtelenség időtartama rovatba a napok számának pontos megjelölésével kell a munkaképtelenség időtartamát beírni.

Az eredeti jegyzőkönyvvel megegyező kódszámmal (84.) ellátott kódnégyzetbe a jegyzőkönyvön a munkáltató írja be a napok számának megfelelő kódszámot.

MUNKÁLTATÓI INDOKOLÁS A MÓDOSÍTÁSRÓL

E rovat lehetőséget biztosít arra, hogy a munkáltató tájékoztatást adjon arról, hogy milyen különleges – a felgyógyulás elhúzódását jelző októl különböző – események, okok játszottak közre, amelyek a jegyzőkönyv kitöltését indokolták (pl. ismételen munkaképtelenné válás). A rovat kitöltése nem kötelező, ha a módosító munkabaleseti jegyzőkönyv felvételét kizárólag a munkaképtelenség időtartamának változása indokolja.

A "BALESETET VIZSGÁLÓ" és "A MUNKÁLTATÓ KÉPVISELŐJÉNEK" rovatok kitöltése általában megegyezik az eredeti jegyzőkönyv kitöltéséhez kapcsolódó kitöltési útmutatóban foglaltakkal. Ha időközben változás következik be a baleset vizsgálója vagy a munkáltató képviselője tekintetében, úgy e rovatokat nekik kell kitölteni és aláírni.

FELÜGYELŐI ZÁRADÉK

A jegyzőkönyvet a felügyelőségre történő beérkezését követően kell felügyelői záradékkal ellátni, amely tartalmazza, hogy a felügyelő mikor gondoskodott a munkaképtelenség időtartamának regisztrálásáról, mikor csatolta a módosító jegyzőkönyvet az eredeti jegyzőkönyvhöz.

Példa a módosító munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltésére:

A munkavállaló 2005. február 10-én munkabalesetet szenvedett, aznapról keresőképtelenné vált. Sérüléséből a tárgyhót követő 03. 08-ig (jegyzőkönyv beküldési határidő) nem gyógyult fel. Március 29-én azonban munkába állt. Tevékenységét április 30-ig folytatta. Mivel nem gyógyult fel teljesen, orvosi javaslatra május 02-án újabb műtétet hajtottak végre, majd rehabilitációs kezelést alkalmaztak. Emiatt ismét munkaképtelen volt, és csak június 06-án kezdett újra dolgozni.

A helyes munkáltatói eljárás ez esetben:

A munkáltató:

– 2005. március 08-ig az OMMF-nek a baleset helyszíne szerint illetékes területi felügyelőségére eljuttatja a munkabaleseti jegyzőkönyvet, amelynek 84. kódnégyzetébe "A" betűt ír.

– Március 26. után – haladéktalanul –, de legkésőbb április 08-ig megküldi az “1. számú MÓDOSÍTÓ MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV”-et. E jegyzőkönyv “A munkaképtelenség időtartama” rovatába a tényleges naptári napok számát – 47 – és az 5. kódszámot bejegyezte.

Mivel a munkavállaló ismételt munkaképtelenné vált, 2005. május 02-től az eseményt a munkabaleseti nyilvántartásban sorszám nélkül előjegyzi. Miután június 06-tól újra dolgozni kezdett a munkavállaló, újabb jegyzőkönyv kitöltése indokolt.

– 2005. június 06-a után haladéktalanul, de legkésőbb 06. 08-ig megküldi a “2. számú MÓDOSÍTÓ MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV”-et. E jegyzőkönyv “A munkaképtelenség időtartama” rovatába a tényleges, összesített napok számát – 82 – és az 5. kódszámot bejegyezte.

A 2. számú jegyzőkönyv a “MUNKÁLTATÓI INDOKOLÁS A MÓDOSÍTÁSRÓL” rovatába az alábbiakat jegyzi be.

“X.Y. 2005. február 10-én 7 óra 35 perckor bekövetkezett munkabalesetének következtében a munkaképtelenség időtartama az alábbiak szerint alakult:

2005. február 10.–március 25-ig (47 nap)

május 02.–június 05-ig (35 nap)

összesen: 82 nap”

A fenti példa szerint a munkáltató egy munkabaleseti jegyzőkönyv (négy oldalas) és két (külön sorszámú) módosító munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltéséről és megküldéséről köteles gondoskodni.

6. _____ számú _____ melléklet
az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez

Munkabiztonsági szakértői szakterületek

1. Épület, műtárgy szerkezeti biztonsága
2. Épületvillamosság biztonsága
3. Épületgépészet biztonsága
4. Villamosenergia-ipar és berendezései biztonsága
5. Kohászat és berendezései biztonsága
6. Gépipar és berendezései biztonsága
7. Közlekedésszerszám-ipar és berendezései biztonsága
8. Villamosgép- és készülék-ipar és berendezései biztonsága
9. Híradás- és vákuumtechnikai ipar és berendezései biztonsága
10. Műszeripar és berendezései biztonsága
11. Építőanyagipar és berendezései biztonsága
12. Vegyipar és berendezései biztonsága
13. Gumi- és műanyagfeldolgozó ipar és berendezései biztonsága
14. Könnyűipar és berendezései biztonsága
15. Élelmiszeripar és berendezései biztonsága
16. Építőipari kivitelezés biztonsága
17. Vas- és fémipari szerelési és kivitelezési munkák biztonsága
18. Mezőgazdaság biztonsága
19. Erdőgazdálkodás biztonsága
20. Közlekedés biztonsága
21. Szállítás, anyagmozgatás, raktározás biztonsága
22. Emelőgép-tevékenység biztonsága
23. Vízgazdálkodás biztonsága
24. Az egészségügy berendezései és biztonsága
25. Egyéni védőeszközök biztonsága
26. Zaj- és rezgés elleni műszaki védelem
27. Légszennyezés elleni műszaki védelem

28. Világítástechnika
29. Veszélyes hulladékok elhelyezése és kezelése
30. Beruházásszervezés
31. Üzem- és munkaszervezés
32. Munkavédelem gazdasági elemzése
33. Ergonómia